

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 2 1997 Årgang 15 Pris kr. 40,- ISSN: 0802-860

*Lunde kirke i Torpa.
Se artikkel side 104.*

Alt i trelast og byggvare

GRAN ALMENNING

Åpningstider: Mand. - fred. 07.00 - 17.00, lørd. 09.00 - 13.00

MAXBO

MAXBO Gran Almenning, 2750 Gran - Tlf. 61 33 00 00

MAXBO - ENESTE BO OG BYGGEVAREKJEDE MED FAST LAVPRIS
Maxbo - Gran Almenning, 2750 Gran

GLASS OG STENTØY

Hadelands største utvalg i
Serviser - Glass - Bestikk - Interiørartikler.
Du finner oss i kjelleretasjen
under Rema 1000 i Gran

JERNVAREAVDELINGEN, MEIERITRÅKKET

Alle typer verktøy og utstyr
for Hobby og Fagmann.
Hadelands billigste maling.

Glass og Stentøy tlf. 61 33 04 31
Jernvareavd. tlf. 61 33 14 64

KJØREERFARING GIR RABATT PÅ BIL- FORSIKRINGEN!

**Ring oss i dag
for nærmere informasjon!**

Hadeland Gjensidige Brannkasse

tlf. 61 33 23 00

Gjensidige Vestoppland

tlf. 61 13 95 00

**GJENSIDIGE
Forsikring**

Valdres Brannkasse

tlf. 61 36 07 11

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift hefte 1-9	å	kr. 80,-
TOTN årbok 1978-90	å	kr. 150,-
TOTN årbok 1991		kr. 200,-
TOTN årbok 1992-96	å	kr. 170,-
Visjon og Virke	å	kr. 250,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	å	kr. 200,-
Totens bygdebok bind 2-3	å	kr. 200,-
Totens bygdebok bind 4		kr. 350,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen		kr. 60,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt		kr. 100,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882-1982		kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag		kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke		kr. 50,-
TOTENDIALEKTA: Form - bruk - framtid?		kr. 50,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL, hefte 1-9	å	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL, hefte 10-21		kr. 60,-
JOHN A.A. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie		kr. 90,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier I		kr. 130,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier II		kr. 130,-
MJØSA årbok 1982-83		kr. 100,-
MJØSA årbok 1984-86		kr. 130,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 5		kr. 120,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 6-7		kr. 130,-
ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 8-12		kr. 170,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG t.o.m. 1987		kr. 25,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1988		kr. 30,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1989-90-91		kr. 35,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1992-95		kr. 40,-
TOTEN ALMENNING		kr. 350,-
ROSSELAND: Skole i den trivelige bygda		kr. 190,-

Op mange flere. Se vårt utvalg.

TOTENS BOKHANDEL

LENA - Tlf. 61 16 05 94

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr. 150,- pr. år
Lagets tidsskrift kommer fire ganger i året.

Siste frist for innlevering av stoff er 1. august.

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE ARBEIDSUTVALG

Formann: Ole M. Granum, Camilla Collettsv. 23,
2800 Gjøvik - tlf. 61 17 67 34

Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia -
tlf. 61 16 38 93

Kasserer: Hans M. Næss, 2750 Gran - Tlf. 61 33 04 14

Sekretær: Ingeborg Klundby, 2846 Børverbru -
tlf. 61 19 50 36

TIDSSKRIFTSTYRE

Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Roy Magne Sveen og
Arne Amundgård.

Postgirokonto: 0802 3001005

Bankgirokonto: 2050 11 52065

INNHOOLD

- 85 Fredrik Dyhren:
Landaasen-slekta
- 99 Pål Prestesæter:
Om Halvor Pedersen Haukås fra Kolbu
- 104 Lunde kirke
- 106 Eli Staxrud Brenna:
Slektshistorie
- 115 Herman Nettum:
Slektslinjer fra Olav den Hellige
- 123 Svein Aandalen:
Slektsgransking og EDB
- 128 Rune Alander:
Utdrag fra «Norske kongebrev» Del II
- 136 Tillegg og rettelser
- 141 Nye spørsmål
- 144 Lagsnytt med årsmøtet 1996

Landaasen-slekta

Av Fredrik Dyhren

Gjennom Svein-Erik Ødegaards foredrag og artikkelserie om Lodinætta i Tidsskriftet, er vi blitt kjent med Oluf Lodinsen og hans hustru Damøy. De er de første i slekta vi vet bodde på Landaasen på slutten av 1500-tallet. Videre forteller Ødegaard at oppsitteren eide 1/2 garden mens Jørgen Kruckow eide resten. Ødegård har også vist til en herredagsdom i 1628, hvor deres sønn på egne og medarvingers vegne, kunne bevise at familien eide gods i Segard og Ausdal i Snerthingdalen i 5 generasjoner tilbake. Motparten, hustru Adelus Jørgensdtr Valraven, var arving etter Jørgen Kruckow som døde barnløs. Hvis disse forholdene kan sees i sammenheng, kan kanskje også Landaasen ha tilhørt familien i flere generasjoner bakover.

Det er denne sønnen Laurits Olsen Landaasen og hans etterkomere vi her skal komme nærmere inn på. Laurits var bruker på

garden i 1612 da skattematene for området begynner. I 1615 ser vi han har overtatt fedregodset, de 2 hudene i Landaasen. 9 år senere hadde han blant annet kjøpt de 2 øvrige hudene i garden samt Hougsrud i S. Aurdal. I 1642 var han den største godsbesitteren i Land nest etter Guttorm Bratt omregnet til eiende 16 huder. Fra Tingboka kan vi også lese at han noen år hadde garden Aalstad i Vardal på 5 huder i pant, før den ble gjenløst av Guttorm Bratt.

Oluf Landaasens odelsods

1615:		1642:	
Landaasen	2 huder	Landaasen	4 huder
		Sedal	1 hud
		Grangard	1 pund
		½ hud	
1624:		Hougsrud	2 huder
Landaasen	4 huder	Kielberg	1/2 hud
Sand	1 fjerding	Sand	1/2 hud
Mitberg	7 1/2 lispund	Elken	3 fjerding
Hougsrud	2 huder	Heyer	1/2 pund
Nerby	1 hud	By	1/2 pund
	(= 8 1/2 hud)	Nerby	2 huder
			(= 16 huder)

Denne utviklingen av godset til Laurits Olsen er bemerkelsesverdig. Innen bodestanden skjedde endringer av gods helst ved arv innen familien. Laurits stammet riktig nok på farsiden fra en familie som eide mye gods i Land og nærliggende bygder, men arvedelinger gjennom et par generasjoner tilsier at han neppe arvet så mye mer

enn de 2 hudene han oppføres med i 1615. I de etter følgende år må han ha hatt større midler til disposisjon til å øke sitt gods.

Kan han ha fått noe av dette med sin kone? Foreløpig er det vanskelig å gi noe svar på det, siden vi ikke vet hvor hun var fra. Ved å følge de aktuelle gardsparter, kan vi se at de kommer fra forskjellig hold, likevel kalles det i 1642 odelsgoods. Av dette eide i 1624 for eksempel Anders Elken på Hadeland 1 hud i søndre Sedal, og fogden Peder Knudsen boende Hallingstad på Toten 1 skippund og 1/2 hud i Grangard. Samme år oppføres fogden også med godset i Aalstad, men tingboka forteller at oppsitteren der Kield Tordsen Bratt innløste pantet i 1626, før han bortpantet det igjen og kom i Laurits Aasens besittelse. Vi må huske at på den tiden skulle godset ha vært i familiens eie i minst 30 år før at det etter loven å kunne kalles odelsgoods, dette viser at ikke alt som står oppført i odelskatteslistene gjelder odelsgoods.

Om Peder Knudsen kan kort nevnes at han var gift med Gunild Mogensdtr. Hun hadde tiligere vært gift med rådmann i Oslo Oluf Reiersen, og var datter av Mogens Eivindsen og Magnild Dyresdtr på Stor-Ree i Stange på Hedemarken. Fra tidligere granskning er erfart at Peder Knudsen verget for slektninger, han ble også oppført med deres gods i odelskattelstene.

Laurits Landaasen må ha vært en dugelig mann, og i sine siste år var han lensmann i bygda. Ved kopskatten i 1645 skattet han i følge bygdeboka for 3 drenger og 2 piker, om disse var hans barn eller tjenestefolk er vanskelig å si. Hvor lenge han levde kjennes ikke, men ifølge tingboka for 1653 vitnet Egedius Raaum at han for 7-8 år siden var på Aasen hos Laurits som da var syk. Etter hans død eide enken Inge eller Inger og hennes barn odelsgodset opplyser Ødegård.

Barna på Landaasen foreligger det ikke noen oversikt over. Her trekkes fram noen som synes aktuelle i sammenhengen.

I en militærrulle fra 1657 nevnes Nils Lauritsen Aasen og Jacob Lauritsen etter hverandre. Det har vært antydning at de kan være sønner på Landaasen. Aldersmessig er det noe tvilsomt, for de bør da ha vært minst 15 år yngre enn kjente søsken, og enkens navn tyder ut i fra navn på barnebarn på at faren var gift kun en gang. Manntallet for 1666 nevner ikke de 2 soldatene, og deres videre skjebne er ukjent.

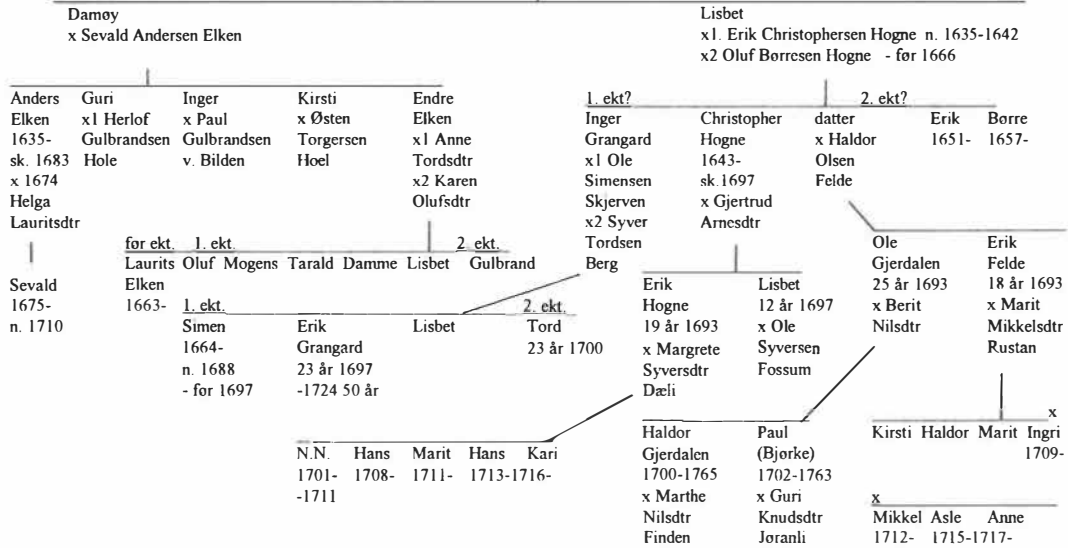
I 1666 finnes en husmann på Landaasen, Gunder Lauritsen 63 år gl. Han kan være en sønn på garden, men foreløpig er ikke funnet kilder som bekrefter et slektskap.

Sevald Andersen Elken på Hadeland var gift med Damme Lauritsdtr. Hun bør ut i fra navnet være fra Landaasen, oppkalt etter sin farmor. Forbindelsen synes å ha ført til at hennes far Laurits Landaasen i tiden rundt giftemålet overtok gods i Elken og s. Sedal som svigersønnens familie tidligere eide. Om slekta på Elken, vises det til Jan E. Jaatuns artikkel i Tidsskriftet nr. 2 1988, samt Ødegårds innlegg om Damøy-navnet.

Laurits Landaasen eide Grangard i 1642. Godset finnes i 1661 igjen hos brukeren på Hogne i Nordsinni. Tidligere, ca. 1635-42 het brukeren der Erik Christophersen. Det virker som han var gift med Lisbet Lauritsdtr - fra Landaasen. Godset i Grangard synes å være en passende søsterpart ved delingen av godset på Landaasen i forhold til de barna vi kjenner. Etter Eriks død var Lisbet gift med Oluf Børresen, og han nevnes på garden til ca. 1666. Av hennes barn kjennes:

A. Inger oppkalt etter mormoren. Hun var først gift med Ole Simensen Skjerven, og deretter med Syver Tordsen Berg begge fra Vardal. De ble begge også brukere på Grangard. Inger hadde barna:

Endre Esbiug skifte 1527
 ↓
 Lodin Kind n. 1528
 ↓
 Oluf Landaasen n. 1557-1594
 x Damøy n. 1594
 ↓
 Laurits Landaasen n. 1612-1645
 x Inger

1. Simen Olsen, født 1664 og død før 1697.
 2. Lisbet Olsdtr. Hun ble i 1688 stevnet for leiermål med Svend Olsen, hennes bror Simen Olsen sier de skal gifte seg. Senere kalles hun i kirkeboken for Lisbet Grangard, og er formodentlig den Lisbet Olsdtr Tordstuen som ble begravet i 1739 70 år gl.
 3. Erik Olsen, var etter soldatrullen 27 år i 1700. Han var da eldste sønn på garden, og hadde den fallende syke.
 4. Tore Syversen, var av 2. ekteskap og 23 år i 1700. Også han led av epelepsi. Kirkeboka opplyser at en Tord Grangard i 1730 giftet seg med Mari Jonsdtr, om han var den før nevnte Tord Syversen er ikke undersøkt.
- Gjeld førte til at både godset og bygselretten til Grangard kom på andre hender først på 1700-tallet.

Eldste sønn på Hogne var

- B. Christopher Eriksen, og han overtok garden. I følge skiftet etter ham i 1697, var han gift med Gjertrud Arnesdtr. De hadde barna:
1. Erik som overtok garden giftet seg med Margrete Syversdtr Dæli. Etter hans død i 1719 giftet enken seg på ny med Lars Torkildsen fra Raaum, som ble neste bruker på Hogne.
 2. Lisbet gift med Ole Syversen Fossum.

I sitt andre ekteskap hadde Lisbet sønnene:

- C. Erik og
- D. Børre, som begge nevnes i manntallet for 1666, mens deres videre skjebne er ukjent..

Det må også ha vært en datter til:

- E. Om hun var av første eller andre giftemål er usikkert. Hun var gift med enkemannen Haldor Olsen Felde, og de døde begge mens barna var små. Det bekrefter deres sønn Ole Gjerdalen da han i 1713 vitnet at han var 40 år, og hadde bodd på Hogne i 27 år siden han var 5 år. Hos vergen Christoher Hogne.

Den andre sønnen, Erik Haldorsen, bodde i 1693 på Felde, han var da 18 år gml. Før 1700 hadde han giftet seg med en enkes datter på Rustaden, og var der en tid før han igjen flyttet til Felde. Farsgarden fikk han i 1727 kjøpt av farens halvbror Tollef Christophersen Flatødegarden.

Den eldste sønnen på Landaasen, Oluf Lauritsen, var etter manntallet 64 år i 1666. Han overtok garden etter foreldrene, og fikk i tillegg s. Sedal på sin arvepart. Oluf var forlenget død, da det ble skiftet etter hans kone Helge Olufsdtr i 1697. Fra et brev gjengitt i tingboka for 1663, får vi vite at hun etter faren Ole Endresen Røberg arvet stykket Kolbringsjorde på Hadeland. Sitt odelsgods solgte Helge Olufsdtr i 1694 til sognepresten i Gran hr. Jens Holch og hans hustru Karen Hammer, sammen med Jacob Jensen By i Vardal og Ansteen Olsen vonhaftig på Engeset i Torpa.

Jacob var gift med hennes datter Inger, de hadde barna:

1. Jens By
2. Gubiør gift med Peder Simensen.
3. Helga gift med Harald Torstensen

Om Ansteen Olsen har noen tilknytning til Landaasenslekta kjennes ikke, kanskje har han ved salget verget for noen av Anne Olsdtr Landaasens barn. Om henne forteller skiftet etter moren i 1697 at hun etterlot seg følgende barn:

1. Groe Gulbrandsdtr før hun kom i ekteskap.

I ekteskap med Ole Pedersen sønnene:

2. Ole Pedersen
3. Gulbrand Pedersen

I mens hun var enke, sønnen:

4. Mogens Eriksen. Militæruller opplyser i 1697 om en Mogens Eriksen Berg 16 år, og i 1700 en med samme navn på Ske 22 år.

I sitt siste ekteskap med Tollef Henriksen hadde hun sønnen:

5. Lars.

I 1708 får vi vite at Anne Olufsdtr ved sin død bodde på Vilberg. Hennes sønn het da Gulbrand Olsen. Dermed ser vi at farsnavnet var feilskrevet i skiftet. Gulbrand var 18 år i 1693. Han giftet seg i 1714 med Lisbet, datter av Gulbrand Tordsen Røberg, etter at de fikk sitt første barn i 1709. Paret ble husmannsfolk på Røberg.

Ved skiftet etter Helga i 1697 var alle hennes 3 barn døde. Sønnen Lars Olsen hadde vært gift og hadde overtatt garden. Hans eldste sønn Ole Larsen ble det skiftet etter i 1694. Arvinger var broren Tord Larsen 17 år gl., og halvsøskenene Lars og Siri Johannes barn. Siri giftet seg med førnevnte Jens Jacobsen By, som var morens første manns søstersønn. Moren Anne (Einersdtr?) hadde giftet seg igjen med Johannes Hoversen Gaarder. Johannes brukte forøvrig Landaasen noen år rundt 1690, deretter overtok han farsgarden og hadde et par giftemål til. Tord Larsen tok over Landaasen, men døde allerede i 1700 og etterlot seg kun enken Helga Henriksdtr. Dødsfallet ble innledningen til en sterk strid innen familien om gods og grunn.

Enken giftet seg straks etter med Hover Knudsen fra Lunde i Etnedalen. Han fikk i 1701 skjøte på 2 huder i Landaasen av Jens Jacobsen og hans hustru. Det øvrige i garden hadde hans kone arvet etter sin første mann. Salget var ikke alle i familien enige i. Samme året lyste Peder Simensen på sin hustrus vegne sin penge-mangelløsning til garden for retten. Et par karer fra Hedalen Ole Andersen og Ole Gulbrandsen Hougsrud fant i 1708 seg nærmest til å innløse godset, etter at de hadde kjøpt odelsløsningsretten fra Gulbrand Olsen Øverskiag og brødrene Mogens, Peder og Christopher Lauritssønner. De ble for retten tilkjent å kunne løse odels-godset i garden med åsetesretten til neste faredag i 1710. Tvisten kom sistnevnte år opp for Oppland Lagdømme. Sorenskriveren kunne da ikke tildømme Hougsrudmennene retten til garden. Blant annet var odelsmenn som hadde besatt plasser under Landaasen ei

stevnet til løsning, og fordi Hover Knudsen for å unngå all tvistlighet om løsningen alt før rettsaken i 1709 hadde overdratt sine 4 huder til Jens By. Det hadde han i følge loven rett til, og dermed hadde Jens By og hans søsken sin beste odelsrett i behold.

Deretter inngikk Jens By en kontrakt med Hover Knudsen Landaasen og Peder Simensen Landaasen om garden. Peder Simensen ble tillatt av gardens eier Jens By å bruke halvdel av Landaasen i 12 år. Resten skulle Hover bruke, men han skulle ikke pretendere noen rente på de 270 rdr han hadde tilgode av Jens By i samme tidsrom, hvis garden ikke ble solgt fra Jens By og hans arvinger. Ved utgangen av kontraktperioden hadde Peder Simensen flyttet fra garden, og i 1722 overdro Jens By Landaasen til sin svigersønn som bosatte seg på garden. Året etter stevnet han Hover Knudsen fordi han ikke ville motta betaling for innfrielsen av pantet i garden. Etter dette flyttet Hover Knudsen til søndre Hvalby der han døde i i 1733 56 år gl., hans hustru var død året før 65 år gl.

Med dette ble Anne Jensdtr og hennes mann Ole Pedersen fra Skjerven i Vardal eneeier og bruker på Landaasen. Han døde i 1742, og i 1750 skjøtet enken garden til sin eldste sønn Lars Olsen for 800 rdr. Hun skulle da ha husværet Snekkerstuen eller Snekkerhougen for sitt opphold. Året etter skiftet hun med sine barn:

1. Anne gift med Torgrim Madsen Nerby.
2. Hans ugift og boende hos moren.
3. Mari gift med Iver Pedersen Sedal.
4. Samt førnevnte Lars gift med Marit Guttormsdr.

For å kunne innløse sin odelsgard lånte Lars i 1752 400 rdr. av sin svigerfar Guttorm Berge og Simen Fougner i Gausdal. Da Anne Jensdtr døde i 1788 måtte det holdes nok et skifte for å få klarlagt det hun etterlot seg. En av årsakene til det var at økonomien på garden hadde blitt skral. Alt i 1784 hadde Hans Snekkerhougen

stevnet sin brorsønn Ole Larsen for å ha solgt garden til Peder Torgersen Skøyen for 3500 rdr uten å ha holdt lovlig skifte etter sine foreldre, og saksøkingen førte til at det ikke noe av den handelen. I 1788 skrev Lars Olsens barn brev til Jens Anker i Christiania på deres bror Ole Larsens vegne, der de ga avkall på deres arveparter i Landaasen etter deres avdøde foreldre Lars Olsen og Marie Guttormsdtr i følge skiftebrev av 28/9 1773, på tilsammen 860 rdr. Brevet var underskrevet av:

Johannes Larsen

Mads Tollefsen Kvisgård på sin hustru Berte Larsdtrs vegne

Hans Tollefsen Sedal på sin hustru Anne Larsdtrs vegne.

Hans Olsen på sin myndling Marie Larsdtrs vegne.

En grunn til uføret kan vi se i kontrakten fra 1784 der det står:

Ole Landaasen har vært dum nok til å kjøpe seg en gard i Snerthingdalen, som han i dette slette kornår har hatt vanskelig for å få tilsådd, men for at gården Landaasen ikke skulle bli liggende ubrukt, så tilbyr han Ole Pedersen Skøyen å bruke denne garden dette år, skattene skal Ole Landaasen betale. Inntektene av garden tilfaller Ole Skøyen.

Garden han hadde kjøpt var øvre Nøss, hans kones farsgard, som det var forlangt auksjon over. Året etter ble garden solgt til svogeren Elling Amundsen for kjøpsprisen.

Landaasen kunne nå ikke reddes. Først solgte Ole et par setre, og deretter i 1789 skogen som ble satt til 1 hud og 9 skinn eller nesten gardens halve verdi. Tilslutt ble også resten av garden solgt til Jens Anker i 1794 etter at det var blitt forlangt auksjon for gjeld. Da sies det om garden at den var aldeles vanbrukt, både husene, gjerder og jord, alt nesten ganske i bund og grunn ruinert. Ole Larsen og hans hustru Anne Amundsdr fikk plassen Kvernhusaugen til vilkår for deres levetid. Med dette gikk slekta ut på garden.

Det var ikke bare Landaasen familien kranglet om. Jens By solgte også søndre Sedal til Hover Knudsen i 1701. Hovel solgte garden videre til oppsitteren der Frik eller Fredrik Nilsen samme år.

Anne Olsdtrs sønn Lars Tollefsen Sedal fikk ved en kontrakt i 1702 lov til å innløse s. Sedal på betingelse av at Jens By og Peder Simensen eller noen av deres medarvinger ikke ville bruke det. I 1709 overdro Jens By og Harald Torstensen Myre av Vardal på sin kvinnes vegne s. Sedal med odels og åsetesrett til nærmest befinnlig ætlegg til Peder Simensens datter Inger Pedersdtr. Dermed ble det rettsak, og tvisten om garden måtte både for Oppland Lagdømme og Overhoffretten før saken ble avgjort. Blant annet hadde Lars Tollefsen i 1710 av Sevald Andersen Elken kjøpt det retten kaller "hans formenede odelsrett til Sedal". Sevald var eldste sønnesønn av Damme Lauritsdtr., men det kan neppe være gjennom henne retten søkes siden s. Sedal ved arvedelingen i 1697 gikk til Landaasen. Så vi må nok enda et ledd tilbake, til Anders Elken som eide godset tidligere, for å finne opphavet til brevet. Det var mer enn 60 år tilbake, og brevet fikk med det ikke gjennomslag for retten. Saken endte med Inger Pedersdtr som i mellomtiden hadde giftet seg med sønnen til den tidligere brukeren på s. Sedal, Halvor Fredriksen, kunne overta på garden.

Om Peder Simensen og hans kone hadde flere barn kommer ikke fram av kildene. Det kan være av interesse å trekke fram et par Pedersbarn som hadde faddere bl.a. fra samme Sedal.

I 1730 giftet Jacob Pedersen Lieneie seg med Eli Nilsdtr (Solbiør?). Han hadde tidligere hatt et par utomekteskaplige forbindelser, og var før bosatt på Landaasen. Resultatet av den siste forbindelsen i 1729 fikk navnet Gubiør, og hun kan være oppkalt etter farmoren. Jacob var også fadder for Anne Pedersdtr og Bertil Larsens barn, boende i Bertelstuen under Landaasen. De har ingen Gubiør blant barna, til gjengjeld kjenner vi ingen barn født mellom 1711 og 1717, så det er god plass til ukjente barn.

I rettsaken om Sedal i 1709 var vitnene Torkild Raaum og Fredrik Sedal innkalt for redgjøre for de forskjellige impliserte parters slektslinjer til Landaasen, de fortalte at Ole Aasen hadde en yngre bror ved navn Mons Hvalby. Vi vet at han etter foreldrene arvet de 2 hudene i Hougsrud og 1/2 hud i Kjelberg. Mons Hvalby var i 1666 61 år, og han hadde giftet seg inn på garden med datteren der Eli Christophersdr. Han var bruker der fra 1634 til sin død ca 1669. Med sin første kone hadde Mogens barna:

A. Laurits

B. Inger, gift med Ole Andersen Hougsrud

C. Taran, gift med Ole Gulbrandsen Hougsrud.

D. Eli, oppkalt etter moren. hun var trolig ugift.

Det ble skiftet etter moren i 1646.

Mogens etterlot seg med enken Gjertrud Gulbrandsdtr sønnen:

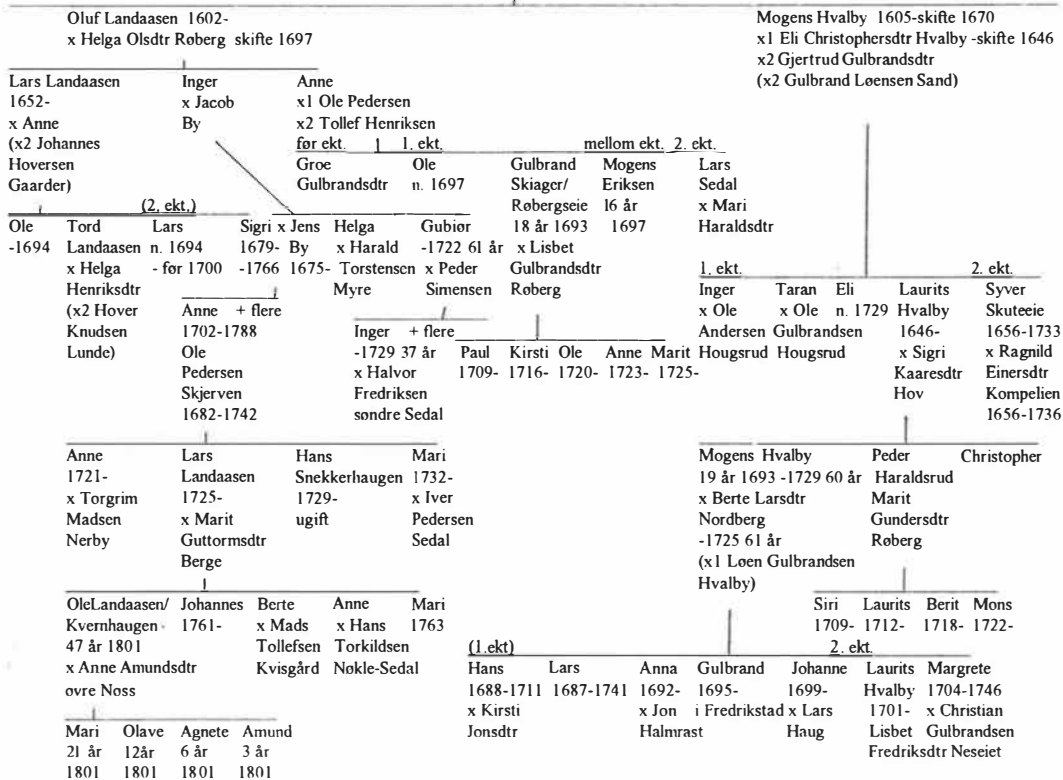
E. Syver. Om ham, se nr. 1/96 av Tidsskriftet.

I 1669 vet vi Gjertrud brukte halve Hvalby. Hun giftet seg imidlertid igjen med Løen Gulbrandsen og flyttet til Vasslien.

Sønnen Laurits Mogensen overtok den andre halvparten av Hvalby. Han nøt neppe samme anseelse som sin bestefar på Landaasen. Vi kan i ettertid lese at han ble for retten saksøkt for å ha tatt noe av stemorens jord med vold imot en sorenskriverdom fra året før. Tiltalt av sine svogere for uriktig arvedeling etter faren, stevnet av landherren fordi han ikke holdt husene i hevd. Siste gang han nevnes for retten var i 1686 etter han hadde truet løytnant Jørgen Langeland på livet. I 1670 ble ei Ingri Mogensdtr stevnet for en leiermålssigt hun hadde begått med Laurits Mogensen.

Hans oppførsel var vel en medvirkende årsak til han mistet sitt gods, og i 1688 sier den tilstedeværende almue for retten at Laurits Mogensen og hans kvinde døde i armod. Av samme instans hadde Laurits i 1674 blitt dømt for leiermål med sin festekvinne Sigrī Kaaresdtr fra Hov.

Laurits Landaasens barn, forsettelse fra tavle I

Gulbrand Løensen fra Vasslien overtok bruken av nordre Hvalby etter Laurits. Det var kanskje ingen tilfældighet, for han var stesønn til førnevnte Gjertrud Gulbrandsdr. Han var gift med Berte Larsdr fra Nordberg, og men døde alt i 1700 ca 43 år gl.

Fra denne tiden kan vi få inntrykk av at eiendomsrettigheter og standsmessighet kanskje betydde mer enn kjærlighet når ekteskap ble inngått. Så når Berte giftet seg igjen med sersjanten Mogens Lauritsen, var det nettopp med odelsgutten på Hvalby. Vi kan anta det da det i rettsaken sies at Mogens Hvalby har en sønnesønn med aktuelt navn, og når det i Land på den tiden opptrer kun en person med samme navn. Han sies i 1693 å være 19 år og tjenende på Berg. Med bruk av bygdeboka kan vi følge hans slekt helt til vårt århundre på nordre Hvalby.

I forbindelse med salg av odelsretten i Sedal opptrer Mogens Lauritsen med 2 brødre. Den yngste Christopher nevnes ikke senere. Om Peder Lauritsen ser vi fra panteboka at han både kjøpte og solgte i 1712 garden Haraldsrud skyldende 1/2 hud. Året etter kjøpte han og hans hustru Marit Gundersdr plassen Hvalbyseter skyldende 1 kalvskind m.b. av Østen Torgussen tilholdende på Skute. Han hadde i 1708 tilforhandlet seg den av Jens Hansen Hof, sogneprest for Botne Menighet.

Peder ble begravet i 1742, og bodde da på Kleven. Han giftet seg før, i tiden før 1708 for vielsen er ikke innført i kirkebøkene, som er bevart. Men ut i fra barnas faddere, kan det antas at hun var datter av Gunder Røberg fra nabogarden til Hvalby.

For ordens skyld kan tas med at det Tidsskriftet nr. 1/95 var spørsmål etter Peder Larsen og hans hustru. Med det får vi vite at deres yngste sønn Mons Pedersen var gift med ei Kari Hansdr, og han var husmann på n.Halmrast før han døde i 1809.

Om Halvor Pedersen Haukås fra Kolbu

Av Pål Prestesæter

En av mine forfedre har voldt meg mer hodebry enn det i første omgang så ut til. Min 4-tippoldefar Halvor Pedersen Haukås i Kolbu, Østre Toten, døde 24.9.1817 58 år gammel. Han skulle med andre ord være født ca. 1759. Før jeg skal søke å klargjøre Halvors opphav, vil jeg skissere det vi vet om hans voksne liv. Han giftet seg 16.4.1800 og var da bosatt på Fjeld. Ektefellen var Helene Olsdatter Lie. Forlovere var Hans Fjeld og Anders Lie. Helene Olsdatter var opprinnelig fra Kolbjørnrud, døpt 1776, datter av Ole Pedersen og Kari Christiansdatter Kolbjørnrud. Helene døde på Haukås 32 år gammel og ble begravd 18.4.1808

23.12.1802 fikk Halvor Pedersen Fjeld skjøte på tilsammen 8 skind i Ødeli av Alfstad fra Ole Hansen og Ole Michelsen. Halvor og hustru hadde tydeligvis bosatt seg på Ødeli (=Liesødegard) før han fikk skjøte. De er bosatt der 29.3.1801 da datteren Oline blir døpt. Også når datter nr. 2 Agnethe, blir døpt 23.1.1803 er de bosatt på Ødeli. 19.4.1806 selger han imidlertid denne garden for 1000 riksdaler til Christian Pedersen Markestad. Halvor er ikke sen om å kjøpe seg en annen gard. Samme dato (19.4.1806) får han skjøte på 8 lpd og 1 bpd smør i Haukås for tilsammen 3.300 rd. Han betalte 2.000 rd. til Lars Hansen Haukås for garden og 1.300 rd til Tollef Larsen Røfosstuen for odelsretten. På Haukås

blir den tredje datteren, Pernille, født. Hun ble døpt 15.2.1807. På Haukås er Halvor bosatt inntil sin død i 1817. Som enkemann etter første hustru gifter han seg for annen gang 17.4.1811 med Johanne Jacobsdatter Molstad, døpt 16.8.1778. De får også to barn, Peder døpt 4.8.1812 død 28.7.1819 av blodgang og Berte Maria født 27.2.1816.

I H. H. Neumanns slektsprotokoller er innført at Halvor Pedersen var født på Kløvstad og døpt 22.9.1765. Denne opplysningen er imidlertid ikke innført av Neumann selv, men er en tilleggsopplysning, så vidt meg bekjent, ført i pennen av Sigurd Røse. Som vi ser er det 6 års forskjell mellom aldersoppgaven ved Halvors død og dette dåpsåret. At det kan være store avvik ved slike aldersoppgaver er ikke ukjent for oss som driver med slektsforskning. Det var naturlig å se hva som sto i folketellingen 1801 for å se om aldersoppgaven der stemte bedre med det angitte dåpsår. Det er da jeg får meg en overraskelse. Det finnes ingen Halvor Pedersen med ektefelle Helene Olsdatter på Toten i 1801. De giftet seg som nevnt i 1800 og har eldste datter til dåpen 29.3.1801 på Toten. Det er derfor usannsynlig at de var bosatt utenfor Toten ved tidspunktet for tellingen. De må derfor rett og slett være uteglemt. Det er nemlig ingen nyhet at folketellingen i 1801 ikke er 100% fullstendig.

Ved undersøkelsen av folketellingen for 1801 noterte jeg meg andre Halvor Pedersønner i aktuell alder. Dvs. det var bare én mann, men for hans vedkommende passet aldersoppgaven svært bra med vedkommende som var født på Kløvstad. Den aktuelle var Halvor Pedersen, 36 år gammel husmann under Hoff prestegard, fra 17.5.1796 gift med Kari Johannesdatter, 38 år gammel i 1801. Dermed var det utelukket at dette kunne være den samme Halvor Pedersen som fra 1800 var gift med Helene Olsdatter. 29.3.1839 var det skifte etter Halvor Pedersen og Kari Johannesdatter på Haakenstad i Østre Toten. De var barnløse og oversikten over arvingene viste at Halvor hadde disse søsknene:

1. Anders Pedersen Grindvolden (død), en datter Sophie Andersdatter,

2. Poul Pedersen (død), en sønn Andreas Poulsen og en datter Pernille Paulsdatter,
3. Jens Pedersen,
4. Kari Pedersdatter,
5. Johanne Pedersdatter Leide (død) tre sønner a). Hans Petter Leide, b). Johannes Jensen Leide (død) - sønn Jens Johannessen, c). Christian Jensen Leide,
6. Pernille Pedersdatter.

Oversikten over arvingene etter Halvor Pedersen Haakenstad bekrefter at det var han som var født på Kløvstad og døpt 22.9.1765, ikke Halvor Pedersen Haukås. Foreldrene Peder Halvorsen og Mari Pedersdatter var bosatt på Kløvstad i 1760-åra, senere er de bosatt på en plass under Seierstad; Ruthenborg. sønnen Anders Pedersen Grindvolden, som også var forlover for broren Halvor ved giftemålet i 1796, ble selv benevnt Ruthenborg da han giftet seg i 1793.

Etter å ha konstatert at Halvor Pedersen Haukås ikke var sønn av Peder Halvorsen og Mari Pedersdatter, kan en spørre om det finnes noen annen aktuell kandidat? Den eneste som er døpt i det aktuelle tidsrom, er Halvor døpt 2. søndag etter påske 1754, av foreldre Peder Paulsen og Pernille Halvorsdatter Øde-Majer. Denne Halvor ble konfirmert i Hoff kirke 28.s. p. trin. 1768. Peder Paulsen døde i 1772, 52 år gammel. Det var skifte etter han på Fodstadkværn 29.2.1772. Arvingene var foruten enken, de tre sønnene: Paul 23 år, Jens 20 år og Halvor henimot 18 år.

Noe sikkert bevis for at denne Halvor er den samme som Halvor Pedersen Haukås har jeg ikke funnet, ingen faddere og formyndere til barna har tilknytning til denne slekta, men består foruten av naboer bare av de to hustruens slektninger. Det er imidlertid flere momenter som peker i denne retning.

Han er den eneste aktuelle kandidat på Toten. Hans datter nr. to heter Pernille (oppkalt etter farmoren?). Broren Paul er husmann på Ensrudstuen, senere Sæterbakken i Kolbu. Hos han døde også moren Pernille Halvorsdatter. Halvor kjøper seg gard i Kolbu, er det på grunn av familietilknytning i bygda? Det kan selvfølgelig

ikke utelukkes at Halvor kan ha kommet utenbygds fra, men da må også Halvor Pedersen født på Øde-Majer, enten være død før 1801 eller flyttet fra bygda. Under dette forbehold kan følgende aneliste settes opp for Halvor Pedersen:

1. Halvor Pedersen Haukås 1754-1817

Foreldre:

2. Peder Paulsen Øde-Majer, Fodstadkværn 1720-1772 gift 1744 med:
3. Pernille Halvorsdatter (Slagsvold) Grøtberg, døpt Alvstads-
hagen 1725 død Ensrudstuen 1786.

Besteforeldre:

- 4.? Paul Jensen Tronset, gift 1718 med
- 5.? Kari Pedersdatter Gaarder 1686-
6. Halvor Jonsen (Slagsvold) Grøtberg, fikk skjøte på Grøtberg
27.11.1729, antagelig døpt Smebystuen 15.3.1702, gift
19.4.1724 med
7. Berte Pedersdatter Finstad 1700-

Oldeforeldre:

- 8.
- 9.
10. Peder Knutsen Gaarder 1635-1714
11. Marte Zachariasdatter Gaarder 1651-1711
12. Jon Henriksen Smebystuen 1663-1751
13. Marte Andersdatter 1668-1728, skifte 24.11.1728
14. Peder Tidemannsen Finstad, gift 1697 med
15. Siri Olsdatter Prestesæter.

Tipp-oldeforeldre:

- 16-19: Ukjente
20. Knud Pedersen Øfstås fra Grimstad. f. ca. 1605.
21. Magnhild Gulliksdatter Øfstås

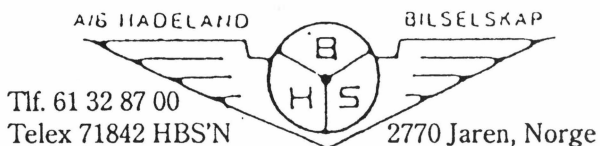
22. Zacharias Olsen Gaarder ca. 1595-
 23. Søster til Sebjørn Kvikstads hustru (Ingrid Pedersdatter) var gift med Zacharias Gaarder, var hun mor til Marte Zachariasdatter?
 24-27: ukjente
 28. Tidemann Bjørnsen Myren f. ca. 1599
 29.
 30. Ole Michelsen Prestesæter f. ca. 1626
 31. Goro Olsdatter f. ca. 1637

Tilleggsopplysninger og korrigeringer mottas med takk.

TURKJØRING

på inn- og utland
 utføres med de mest moderne og
 komfortable busser
 Godstransport - rimelig, sikker og hurtig
Skal De til hovedstaden?
Benytt Landekspresen!

Kontakt oss om Deres transportbehov

Lunde kirke

Lunde kirke i Torpa ble innviet av prosten Niels Dorph den 23. august 1769 på vegne av biskopen. På minnetavlen fra denne dagen står navnene på de deltagende prester samt at «menighetens og edelmodige Guds børns gaver er dette Gudshus udi året 1769 blivet viet inn under en anseelig og folkerig forsamling og Herr Niels Dorph, prost og sokneprest til Land.»

Lunde kirke er den tredje kirken på Vest-Torpa. Så sent som i 1480 sto der kirke i Ulsakbygda. Når den ble revet vites ikke, bare at vi senere ikke har noe skriftlig om den. Og at den må ha blitt revet før 1574, da den ikke er nevnt i Poul Hvidtfeldts jordbok. Fra 1669 til 1769 sto det en gavekirke på Garder, ca. et par kilometer fra Lunde kirke. Garder var på 1760 blitt så falleferdig at noe måtte gjøres, samtidig som kirkegården sannsynligvis holdt på å bli for liten, og på grunn av jordsmonnet ingen utvidelsesmuligheter. Stener Gulbrandsen på Lunde gikk i spissen for å få reist en ny gavekirke. Han ga også kirketomt.

Oppføringen av kirken skjedde i løpet av 1769. Kirketømmeret ble hugget i åsen på Vest-Torpa der gårdene hadde sameie. Kirken ble oppført som en korskirke i laftet tømmer. Og i stedet for tårn med spir, fikk den kuppel. Byggmesteren kom fra Kolsrud på Østsinni.

Fra kirken på Garder ble der overført ulike ting: en gammel stol fra slutten av 1600 tallet, tre malerier, en kalk av sølv fra Christiania året 1686, laget av gullsmed Baard Gangdolph Bondsach, videre en disk, et døpefat og to lysestaker i messing.

I 1701 ble det satt opp en tårnfløy. På den står foruten 1701 bokstavene CHST, som står for Christopher Hansøn Tanke. Det var han som var sokneprest i Land på den tiden. Det er kunstneren Peder Aadnes som malte alterert, prekestolen og stolpene som sto i koret.

I 1785 forærte bygdas egen store treskjærer, Hans Jonassen det som blir betegnet som en tavle for innkreving av almisser til kirkens arbeide. Orgelet som i dag står i kirken er fra begynnelsen av dette århundret. Det kostet den gang 1400 kr. Dette er modent for utskiftning. Det arbeides med å samle inn midler. Og jeg vet komiteen er i god gjenge. I den sammenheng selges jubileumsheftet om Lunde kirke som undertegnede står bak til inntekt for bl.a. dette. Det kan kjøpes gjennom meg for den slektshistoriske og lokalhistorisk interesserte.

Tormod Grønland

Slektshistorie

Av Eli Staxrud Brenna

Slektshistorie er så mangt, ikke bare en lang rekke navn på forfedre. Det er historien om slektens utvikling fra lengst mulig tilbake, hvordan de levde, hvor de bodde, hva slags arbeid de hadde og hvordan deres skjebne var. Hvem de var gift med og hvilke barn de hadde, og mye mere. Tilfeldigheter har vel ofte spilt inn, eller skal en heller si mangel på muligheter, for spørsmålet om hvor og hvordan en skulle komme til å tilbringe sine levedager. Hvor spennende er det ikke når en finner opplysninger om forfedre i tillegg til deres navn og fødselsdag. Da blir det sagt at det blir «kjøtt og blod» på personene og de står mere levende fram for oss.

Ta for eksempel min bestefar, fars far, Ole Larsen Staxrud fra Tingelstad. I familien har vi alltid kjent til at han reiste til Kuba da han var over 50 år gammel. Men som så ofte er tilfellet er det ikke så mye mere vi har visst. Jo vi visste jo at en sønn, Lars, og en datter, Anna, reiste sammen med ham, og at det var en hel gruppe som reiste samtidig, de fleste var slektninger og bekjente av min bestemors familie. En av bestemors brødre, O. A. Fretheim var en god agitator for turen, han var på Kuba og så på forholdene og anbefalte på det varmeste å dra dit. Han var en god venn av bestefar og rask til å tenne på nye ideer og dele dem ut til andre. Familietradisjonen forteller at han kunne prate hvem som helst rundt.

Hva visste vi?

Et navn som Baroca var nevnt og det var snakk om flåter på store elver. Min mors bror, Bottolf Flaam, var også med og hans eldste søster fortalte at hun og moren hadde sittet i dagevis og sydd klær og navnet dem, og lagt dem kjærlig ned i kisten hans. Senere fikk de vite at denne kisten forsvant med alt nedover floden i en oversvømmelse.

Men hvorfor reiste de til Kuba, og ikke til USA som «alle andre»? Det var fremdeles på denne tiden Nord-Amerika som var det forjettede land for mange nordmenn. Fire av mine onkler og tanter havnet da også etterhvert permanent der, en av dem direkte fra Kuba. Og hvorfor reiste de i det hele tatt? En masse spørsmål dukker opp når jeg forsøker å finne fram til historien om mine slektingers emigrasjon til Kuba, og jeg tenkte her å fortelle hvordan jeg har funnet noen svar. Noen raskt løst gåte var det ikke, og alle svar har jeg heller ikke funnet.

Det var så at rundt århundreskiftet var det ikke så gode tider i Norge, særlig utover landsbygda. «Det er et faktum», sier Inge Krokan i sin bok «Det store Hamskiftet», «at økonomisk sett var tida 1860-1910 ei einaste lang seigpinsle for det norske bondesamfunnet jamt over.» Mange bønder hadde måttet gå fra gård og grunn. Dette hendte også med mine besteforeldre og de flyttet fra Hadeland til Vestfold. Der var de nære havet, og mere i kontakt med skipsfart og folk som kom hjem fra spennende ferder til fjerne land. Kanskje våknet en slumrende utferdstrang? Eller var det bare tanken på å kunne tjene penger for å kjøpe farsgården tilbake, som lå bak? Fakta er i hvertfall at etter et par år i Vestfold dro min bestefar til Kuba og flere med ham.

Så hvorfor Kuba? Og hvordan? Og når? En dagbok fra turen ble funnet på loftet av nåværende bonde på farsgården. (De fikk gården tilbake). Den forteller om reisen over, ankomst 13. mars etter 21 dager i sjøen, men den sier ikke i hvilket år. Familien har alltid sagt 1905. Knut Revling, som jeg traff for noen år siden, var også med på ferden, han var nevø av kona til onkelen med overtalelsesevnene. Han sa at de hadde reist først til England, tatt toget fra Hull til Liverpool og båt til Kuba derfra. Kanskje hadde ikke Norge noen direkte skipsforbindelse?

Jeg satt noen dager i Statsarkivet i Oslo og lette i emigrasjonsprotokollene for å prøve å finne noe om bestefar & co. der, men uten resultat. Jeg skrev også til Liverpool for å høre om det fantes lister over utreiste der, men uten resultat der også.

Da fikk jeg ved en tilfeldig opprydding se en sang som mor hadde skrevet til broren sin da han var 50 år. (Han kom hjem). Der står det at han hadde reist til Kuba med Sverdrup. Aha! tenkte jeg, og kikket i leksikonet for å se hvilken Sverdrup som kunne ha vært på Kuba. Jo, selveste ishavsfarer Otto Sverdrup hadde vært der i årene 1905-07 som bestyrer på en sukkerplantasje i tiden mellom annen Fram-ekspedisjon og hvalrossfangt i Ishavet, sto det. (Han eide plantasjonen). Da, tenkte jeg videre, da må det vel bli mulig å finne ut mere, for en kjent person som Sverdrup må være bedre registrert enn en vanlig bonde.

Jeg dro til Riksarkivet og spurte om det fantes noen papirer fra eventuell ambassade eller konsulat på Kuba. Jo, det fantes en masse konsultatpapirer i magasinet, men de var ikke sortert og arkivert. Og ingen visste når det kunne bli gjort. Jeg forsøkte på biblioteket i Utenriksdepartementet og der hadde de noen konsulatberetninger fra 1906. Den kubanske kongress hadde 18. august bevilget 1 million dollar til oppmuntring av emigrasjon til Kuba, av dette skulle 80 % anvendes til å bringe familier fra Europa og de Kanariske øyer, 20% skulle anvendes til å bringe arbeidere fra Norge, Danmark, Sverige og Nord-Italia.

Så tok jeg en tur til Universitetsbiblioteket og forsøkte å finne noen spor der. I håndskrift-avdelingen fant jeg noen få brev fra Sverdrup som gjaldt Kuba, men det var mest om farmen hans og administrasjonen av den. Men i tidsskrift-kartoteket fant jeg en artikkel om Sverdrup på Kuba, i Norsk Familie-Journal av søndag 10. februar 1907. Den forteller at Sverdrup her har funnet et sted hvor han vil slå seg til for godt, et land som er både vakkert og grøderikt. Han har kjøpt en eiendom han kaller for Felicidad = Lykkens hjem. Den ligger i Kubas nordøstre hjørne, ved Toafloden som renner ut ved Baracoa. Her kan dyrkes kaffe og kokosnøtter, bananer, bomull, sukker og tobakk. (Det lyder som et eventyrland).

Et sted har jeg hittil lest om noe negativt, nemlig i en av konsulatberetningene fra 1906. I november står det at det har vært cyclon og opprør og skade på avlinger. Men det er tydelig at dette ikke har gjort stort inntrykk, Sverdrup er jo i februar 1907 fremdeles begeistret.

Dette var i 1988, og jeg la så bort opptegnelsene en stund.

Så var jeg i 1955 igjen på Riksarkivet og spurte da etter konsulatpapirene. Jo da, nå var de katalogiskert og jeg kunne velge etter sted og årstall. Dette var offentlige papirer og tillatelse måtte innhentes for å få lov å se dem. Jeg fylte ut søknadsskjema og etter et par uker fikk jeg brev om at jeg hadde adgang til lesing av konsulatpapirene fra Havana, Kuba for årene 1904-1920. Litt artig å sitte på tilvist plass i lesesalen og åpne pakker med noen av de første helnorske konsulatpapirer overhodet, når en samtidig minnes at det var Norges krav til egen konsultattjeneste som var en av foranledningene til oppløsningen av Unionen med Sverige i 1905.

Det var spennende å åpne pakkene, hva ville jeg få se? Et utklipp fra Ørebladet av 2/4 1906 forteller om stor interesse fra forskjellige landsdeler for å være med på prosjektet.

Neste utklipp, også fra Ørebladet, forteller om de to brødrene Houg fra Drammen som hadde vært nede og sett seg om på Kuba. På spørsmål blir det svart at «Nordmændene befinner seg alle vel og har det beste håp for fremtiden.» Og Sverdrup, som reiste med dem, hadde det brilliant og vil ikke tilbake, er fast bestemt på å bli der. Men kommunikasjonene er redselsfulle. Ingen veier, alt må transporteres på muldyr eller på elven. Jernbane finnes ikke her på denne nordøstre delen av øya. Varene går fra Baracoa med dampbåter, hovedsakelig norske, 2-3 ganger i uken. Det er planer om å dyrke bananer, appelsiner, kokosnøtter, kakao, tobakk og grønnsaker. Med tiden også bomull.

Foreløpig advares det mot at flere kommer ut før forholdene er utprøvde, men Sverdrups plan er etter noen tid å forsøke å lede en liten del av den norske utvandnings-strømmen mot Kuba. Å kunne litt spansk er en fordel, få innfødte kan engelsk. Det er mindre forskjell på svart og hvit her enn i Statene, bedre

fohold mellom rasene. Men det er ganske dyrt å leve der. «Og Sverdrup har det beste håp for fremtiden?» Absolutt, han tror på Kuba. Dette er i 1906.

I august 1906 skriver generalkonsulen, Brunchorst at den kubanske statsminister gjerne ser flere skandinaver i landet. I februar 1907 skriver avisen Havana Daily Telegraph at det er gode muligheter for oppblomstring av gummidyrkningen på øya og at man «tror videre» at herr kaptein Otto Sverdurp har tatt særlig sikte på dette i sine colonisationsplaner.

I juli 1907 har en norskamerikansk avis en artikkel om den norske kolonisering av Kuba. Men nordmenn advares mot å utvandre dit, av avisen, som har sine opplysninger fra en norskamerikaner som vurderte å slå seg ned der. Sjelden har et koloniseringsforsøk vakt sånn oppsikt og omtale som kaptein Otto Sverdups, den norske nordpolfarers, arbeide for å samle norske kolonister på Kuba.

Men hvorfor Kuba ikke er noe sted å bo er først og fremst at en ikke kan ha med sin familie der. Ingen veier, ingen skole, ingen siviliasjon. Mulighetene for avsetning av produktene er meget dårlige og prisene beherskes av en innfødt, som i tillegg til å ha et selvopprettet monopol er en vanskelig mann. Arbeidet er anstrengende, men det er nordmenn vandt til, bare ikke i slikt klima. Eiendomsprisene er altfor høye og terrenget for kupert for lønnsom dyrking. En amerikaner uttalte om Baracoa-området at det var kun for nordmenn og geiter. Det har vært sagt og skrevet mye, sier avisen, om de gode utsiktene for nordmenn på Kuba. Det må ha vært enten løgn eller uforstand som dikterte dette, sier de norskamerikanske avisene.

I 1907 skriver Brunchorst til UD om de norske områdene ved Baracoa og Monte Christo og beskriver de norske eiendommene. Da har Sverdrup alt solgt sitt Felicidad til et aksjeselskap hjemme i Norge. Brunchorst finner forholdene langt bedre og utsiktene langt mere lovende enn ventet, jorden er usedvanlig fruktbar, men han mener at prisene som er betalt har vært overdrevne. Men, sier han, vent litt med å prøve å få flere innvandrere hit fra Norge.

I 1908 i en artikkel i «Fri Presse» gjør P. Lykke-Seest narr av Otto Sverdrup og de som trodde på ham. I en ny artikkel like etter forteller han hvem som fremdeles driver farmene i Baracoa, og her finner jeg navnene på min bestefar, hans sønn og datter, og på mors bror, og jeg kan lese hvor de er i området og finner også andre navn i slekten. Fars bror Lars var da bestyrer på Felicidad og bestefar var også ansatt der. Hans datter Anna var husholderske for onkelen og hans svoger på deres farm. Mors bror Bottolv hadde farm sammen med to andre nordmenn. Lykke-Seest avslutter artikkelen med: «Kom ikke herved uten penger, erfaring og språkkunnskaper».

17. mai 1909 skriver Brunchorst at han har erfart at det ikke går kolonistene etter ønske. Mange er reist hjem eller til Statene. Det sies at av ca. 65 som i de siste år er kommet til Baracoa-området er det nå ikke mere enn ca. 15 tilbake. Og av disse er det flere som ønsker seg bort. Av disse 65 var riktignok noen bare innom for å vurdere forholdene.

Kolonien holder på å forsvinne, skriver konsulen. flere kolonister får ikke solgt sine eiendommer, men må forpakte bort til kubanere, og eiendommene forfaller snart. Som grunn for vanskelighetene angir han veiforholdene, dårlige utsikter til «bedre tider», orkaner og vanskelige rettstilstander.

Men aller mest har vel alle uhell og vanskeligheter sammen med bevisstheten om dårlig utbytte tatt livet av den illusjon de fleste kom til Kuba med, at det her skulle lykkes å bli rik hurtig. Konsulen har tidligere oppfordret til å stoppe utvandringen til Kuba til erfaringer var gjort av de første som dro dit. Nå mener han at det har vist seg at det bør bli en permanent stopp.

I desember 1909 meldes fra legasjonen i Havana at orkaner og regnskyll har herjet distriktet ved Baracoa. I Toadalen er bare en eiendom av opprinnelig 134 i drift, de andre er forlatt og mye kapital er forspilt, sannsynligvis mere enn ½ million kroner. Kolonistene har ikke vært kjent med hvor vanskelig klimaet kan være og de har ikke vært forberedt hverken økonomisk eller mentalt på å stå i mot utfordringer og vanskeligheter. Det ble ikke gjort grundige nok undersøkelser før eiendommene i Toadalen ble

ervert. Hvis det var blitt gjort, ville det vist seg at eiendommene tidligere var oppgitt av kubanske eiere. Men ikke fordi disse var uduelige eller dovne som de norske innbilte seg, men fordi eiendommene hadde så mange ulemper at de ikke kunne forrente seg, selv med en gunstig kjøpesum. Den som har hovedskylden for å sette i gang hele det uheldige foretagende er utvilsomt Otto Sverdrup. Han har nok handlet i god tro og ukritisk blitt begeistret for ideen. Den siste farmeren i Toadalen er nå i en vanskelig situasjon.

31. januar 1910: Brev fra den siste norsk kolonisten i Toadalen til konsul Brunhcorst forteller om en naturkatastrofe som har gått gjennom dalen. Alt er ødelagt. Voldsomt tordenvær, heldigvis på dagtid, med et regnskyll som gjorde at elven steg 15 meter på noen timer og tok med seg alt av dyrket mark, alle griser og hester og store trær. Bolighusene på farmen ble spart, men 2000 cacao-trær og 200 kokospalmer forsvant nedover elven. Og hele veien oppover og nedover var det det samme syn som møtte en: « Dette var fælt », skriver eieren, « ak at vi skulle føres op i slikt ved de forestillinger som de der blev gjort os. » Alle nordmenns eiendommer langs Toa ble totalt ødelagt.

Det norske koloniseringsforsøk på Kuba ble til stor skuffelse og økonomisk tap for de kolonister som dro over til « antillenes perle » med så store forventninger.

Fars far, Ole, kom hjem og døde på høsten i 1910. Fars bror, Lars, dro oppom Statene og kom så hjem og tok over fedrenegården Staxrud. Fars søster, Anna, som også var med, reiste opp til Nord Dakota, ble der gift med en tremenning og bodde i Wyoming og Alaska resten av sitt liv.

Mors bror, Bottolf, dro også opp i Statene, var en tid i California, reiste hjem til Norge på besøk, men dro bort igjen. Der fikk han se store transparenter over gatene i New York: « Join the army, and see the world » » Han gjorde så og ble sendt til Filipinene der det var uroligheter. Som soldat sov han i hengekøye og de var mange i samme sovehus. En natt gikk innfødte rundt lydløst og stakk ihjel en i hver køye, men den natten var de to i hans køye, dette så ikke stikkerne, så han overlevde. Så fikk han malaria og

ble løst fra tjenesten. Han kom hjem til Norge ca. 1914 og bodde her resten av sitt liv. Men han snakket ofte om den farmen han eide på Kuba og var inne på tanken om å ta en tur for å se «om den lå der ennå.»

Dette ble det ikke noe av, men i konsulatpapirene finnes avskrift av brev av 6. november 1918 fra den norske legasjon på Kuba til Utenriksdepartementet. Det omhandler de dårlige kommunikasjonene som de norske eiendomsbesittere hadde å kjempe med og som fremdeles var den store vanskeligheten, slik at det, til tross for den relativt korte avstanden mellom Havana i vest og Baracoa i øst, tok nesten like lang tid å komme dit som å reise fra Havana til New York. Men nå, i 1918 så det ut til at Kubas president ville gjøre noe for å få en fast damskipsforbindelse, i hvertfall ha sin oppmerksomhet på saken.

Dette forsto legasjonen i Havana som så positivt at de som fremdeles var eiere av farmene der nede, av Utenriksdepartementet fikk tilsendt en kopi av brevet. En oversikt over disse eierne viser 6 navn, deriblant min mors far som tydeligvis var den som hadde kjøpt farmen til sin sønn, Bottolf. Kanskje fordi han ikke var myndig da han reiste ut, bare 17 år gammel.

Det siste brevet i «Kubamappen» er fra legasjonen i Havana til «Norges opplysningkontor for næringsveier» i Kristiania og datert 5. mars 1923. Kontoret har forespurt om muligheter for utvandring til Kuba. Svaret sier at det på Kuba er svært vanskelige tider etter den jobbetiden de hadde der også etter verdenskrigen, og det er verdens dyreste land å leve i. Så må en ha penger, kunne spansk, og tåle å arbeide i klimaet der, og finne seg i lave lønninger. Det er strenge karantene-bestemmelser, men ingen passtvang. Det er fritt fram for alle å komme dit, unntatt for kinesere, og det er nok av fruktbar jord å få kjøpt. Det er dessuten plass til mange flere på øya. Men det advares mot innvandring til tross for mulighetene. Kuba passer ikke for nordmenn, heter det i brevet.

Etter at jeg hadde skrevet dette, hadde Aftenposten en notis, om at nå var dagbøkene til Otto Sverdrup funnet på et loft i Oscars gate i

Oslo. De ble overlevert til Universitetsbiblioteket. Jeg var i byen like etter, og spurte om det var mulig å få se dem. Og de var alt katalogisert og jeg fikk se den boken som var om Kuba. Jeg ble fortalt at den bare var om regnskap og utgifter. Jeg fant da heller ikke noe om mine slektninger der.

Sverdrups regnskaper for Kuba fra 20. mai 1906 viser utgifter til telegram fra Norge til sine betrodde menn der ute, til utgifter på farmene Felicidad og Sigua i 1907, og ved Monte Cristo fra oktober 1907 til 11. februar 1908. Ingenting etter dette. Var det da han solgte seg ut? Like før dette hadde han kjøpt seg en båt av Archer (Colin?) hjemme i Norge og hadde betalt den og fått den til Baracoa med et mannskap på to før 6. februar 1908, sier regnskapsboken.

Som et ekstra apropos til historien om dagbøkene må jeg nevne at i huset der de ble funnet og hvor Sverdrups sønn bodde i mange år, bodde min mors søster også i mange år. Hennes bror hadde vært med hans far til Kuba i begynnelsen av århundret, men det snakket de ikke om, og dagbøkene lå der og ventet på å bli av interesse.

SLEKTSLINJER FRA OLAV DEN HELLIGE

Av Herman Nettum

I tidsskriftet TOTN 1976 skrev jeg om oberstløytnant Knud von Hadelns etterkommere på Toten og hans mulige avstamning fra Norges første konge. I TOTN 1982 nevnte jeg også litt om von Hadelns hustru, Anna Zeitlose Schenk zu Schweinsberg og hennes slektsforbindelser bakover. Jeg vedlegger her 3 stamtavler som viser en mer komplett oversikt over hennes mulige avstamning fra Olav den hellige. Det er alminnelig anerkjent blant genealoger at kong Olavs datter Ulvhild ble gift med hertug Ordulf av Sachsen. Vi kan følge navnet Ulvhild (Wulfhild) i noen generasjoner i slekten Welf. Det finnes selvfølgelig ingen garantier for at de vedlagte stamtavler er riktige, men det er nå slik det står i kildene, så jeg bringer det bare videre til de som måtte være interessert.

Det er nå vanlig å skrive Schenk, men tidligere var nok Schenck den mest utbredte skrivemåten, jfr. skriften under det vedlagte slektsvåpen som forøvrig har den gyldne hessiske løven øverst på skjoldet. Slektsvåpnet skal i flg. Gustav Schenk ha vært

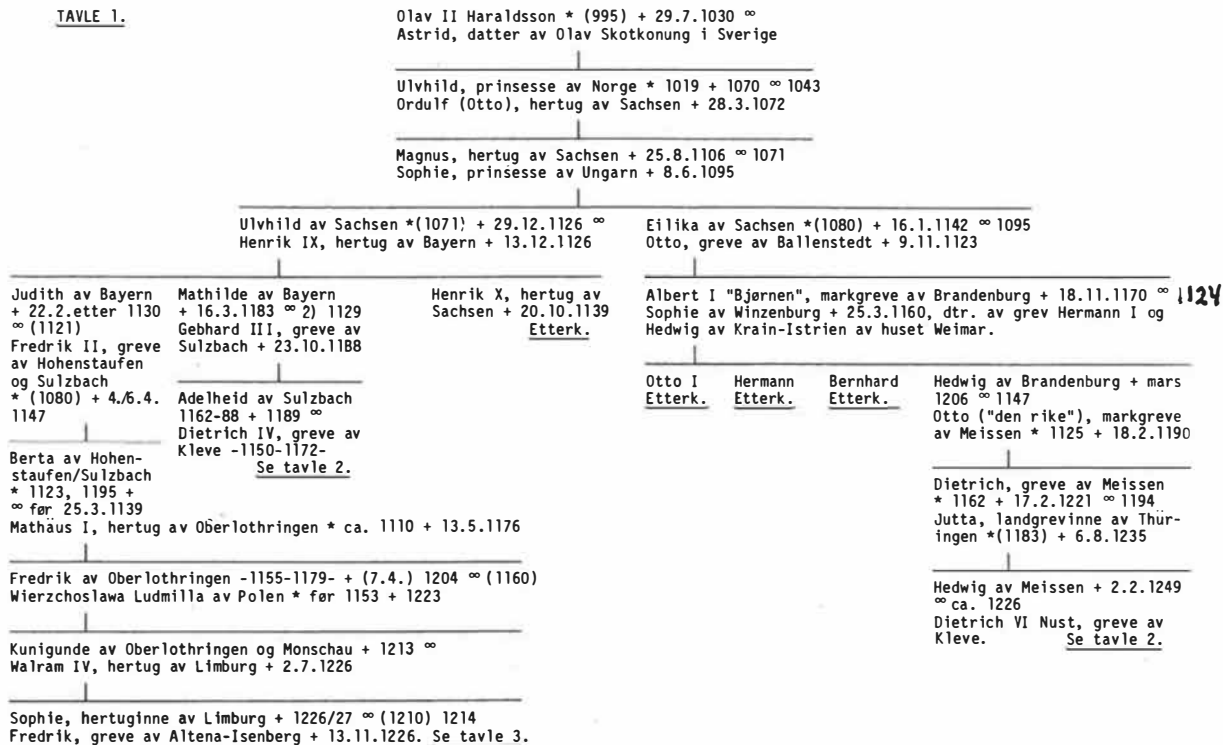
kjent fra siste halvdel av det 12. århundre og brukt av den Gunthram som bygde borgen i Scweinsberg.

I «Hessische Jahrbuch für Landesgeschichte», bd. 3, Marburg 1953 har Karl August Eckhardt en svært utdypende artikkel der han drøfter den eldre forskningen om Schenkenes opprinnelse. Det knytter seg som vanlig en del legender til slektens opphav. Det fortelles bl.a. at stamfaren, kalt Walther, var med i følget til den hellige Elisabeth, prinsesse av Ungarn da hun som 14-åring ble gm landgreve Ludwig IV av Thüringen i 1221 (Martin Zeiler i «Topographia Hassiae» 1655), men Eckhardt avviser en slik teori. Han konkluderer med at slektens eldste stamfar ikke var Eckehard von Ulfa, men heller en Ludwig von Marburg, nevnt 1138-39.

Det var ikke mulig å få plass til alle data på 3 tavler, men det skulle i allfall gi en noenlunde oversiktlig slektssammenheng. Der jeg har skrevet Etterk. henvises til de slektslinjer som omhandler Knut von Hadelns aner. Stamtavlene jeg skrev i 1976 hadde også islett av eldre kilder. Forbindelsen mellom den danske slekt kalt Panter og den danske gren av Eversteinslekten er omstridt. Likevel, navnet Anders i Panterslekten kommer inn via den Johanne som ble gm Nils Ovesen Panter, så det skulle tyde på at hun kom fra en mer innflytelsesrik slekt. I siste utgave av Store Norske leksikon står det fremdeles (under Asdal) at en rekke norske slekter kan føre sine aner tilbake til Olav den hellige gjennom Fru Johanne Andersdatter til Asdal, men det behøver ikke å være riktig av den grunn.

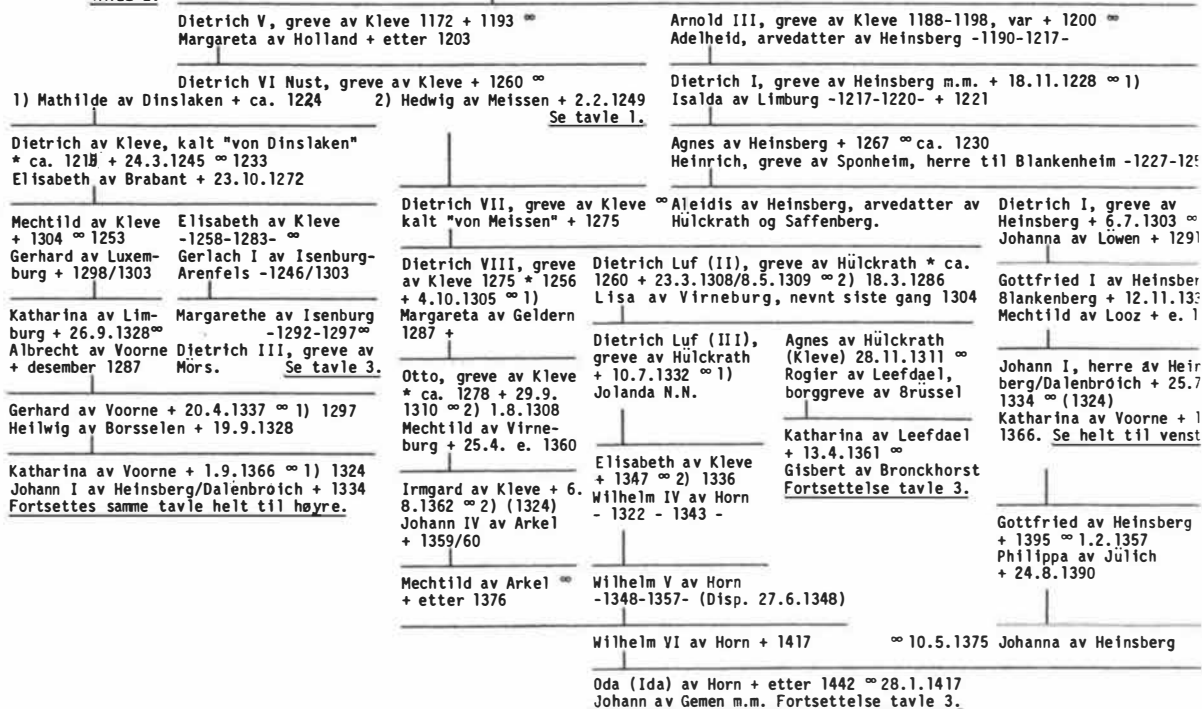

TAVLE 1.

Dietrich IV, greve av Kleve 1150-1172 ∞
Adelheid av Sulzbach -1162-1188- Se tavle 1.

TAVLE 2.

TAVLE 3.

Fredrik II, greve av Altena og Isenberg + 13.11.1226 ∞ 1214
 Sophia av Limburg + 1226/27, se tavle 1.

Elisabeth av Altena/Isenberg -1243-1275-∞ (1234) Sophia av Altena/Isenberg -1243-1292-∞ (1237)
 Dietrich II, greve av Mörs -1226-1260- Heinrich, herre til Volmestein -1209-1250-

Dietrich III, greve av Mörs + etter 20.6.1307 ∞ Margareta av Isenburg -1292-1302-. Se tavle 2. Dietrich, herre til Volmestein -1250-1313- ∞²
 Kunigunde av Dortmund -1286-1303-

Dietrich IV, greve av Mörs + 5.2.1346 ∞ før 1314 Kunigunde av Volmestein -1314-1339-

Gisbert av Bronckhorst + 1356 ∞
 Katarina av Leefeldal + 13.5.1361
Se tavle 2.

Kunigunde av Mörs -1341-1371- 1417 + ∞ 3. gang november 1365 med

Wilhelm av Bronckhorst + 12.3.1410

Katarina av Bronckhorst + etter 1420 ∞² (24.1.1391)
 Heinrich, herre til Gemen + 25./26.3.1424

Johann, herre til Gemen m.m. + 1458 etter 8.3. ∞ (28.1.1417)
 Oda (Ida) av Horn + etter 1442. Se tavle 2.

Katarina av Gemen -1429-; + 1496 ∞ (18.10.1442)
 Johann d.e. av Nesselröde til Stein, landdrost av Berg + 1498

Irmgard av Nesselrode ∞
 Berthold av Plettenberg til Schönrode -1491-

Elisabeth av Plettenberg -1492/1533- ∞
 Gunthram Schenk av Schweinsberg -1486- + mellom 6.4. og 15.5.
 1524. Fortsettelse, se dette tidsskrift nr. 1. 1993 side 9.

Kilder:

"Europäische Stammtafeln, Neue Folge" bind I-XVI, spesielt bind I, II, VI, VII, VIII og XVI, nyutgivelse av Detlev Schwennicke 1979-1995, samt "Stammtafeln der Freiherren Schenck zu Schweinsberg", utgitt 1925 av C. Knetsch på grunnlag av etterlatte samlinger av Gustav, Freiherr Schenck zu Schweinsberg (1842-1922) som bl.a. var direktør av Slechts- og Statsarkivet i Darmstadt.

----- og fra Karl den store:

1. Karl den store, rom. keiser * Ingelheim 2.4.742 + Aachen 28.1.814 ∞ III. 771 før 3.4.
Hildegardis av Winzgau * (757) + 7.4..783 (30.4.783), dtr. av grev Gerold og Imma.
|
2. Ludvig I, rom. keiser * aug. 778 + 20.6.840 ∞ II. 819
Judith Welf * (805) + 19.4.843, dtr. av grev Welf i Bayern og Schwaben og Heilwig.
|
3. Karl II, rom. keiser * 13.6.823 + 6.10.877 ∞ I. 4.12.842
Irmtrud av Orleans * 27.9.(830) + 6.10.869, dtr. av grev Odo og Ingeltrud.
|
4. Judith av Vestfranken * 844 + etter 870 ∞ III. 862
Balduin I greve av Flandern + 879, første kjente av denne slekt.
|
5. Balduin II greve av Flandern * 863/65 + (10.11.) 918 ∞ 884
Aelftrude av England + 7.6.929, dtr. av kong Alfred den store og Elswitha.
|
6. Arnulf I greve av Flandern * 885/90 + 27.3.964 ∞ II. 934
Adele av Vermandois * 910/15 + 960 (karolinger), dtr. av grev Heribert II og Hildebrande
|
7. Balduin III greve av Flandern * (940) + 1.1.962 ∞ 961
Mathilde av Sachsen + 25.5.1008, dtr. av markgreve Hermann Billung og Hildegarde.
|
8. Arnulf II greve av Flandern * 961/62 + 30.3.987 ∞ ca. 968
Rozéla av Ivrea * 950/60 + 7.2./13.12.1003, dtr. av kg. Berengar av Italia og Willa av
Arles.
|
9. Balduin IV greve av Flandern * (980) + 30.5.1035 ∞ ca. 1012
Otgiva av Niederlothringen + 21.2.1030, dtr. av grev Friedrich og Gerberga av Boulogne.
|
10. Balduin V greve av Flandern * (1013) + 1.9.1067 ∞ 1028
Aelide av Frankrike * (1009) + 8.1.1079, dtr. av kong Robert II og Constanze av Provence.
|
11. Balduin VI (I) greve av Hennegau * (1030) + 17.7.1070 ∞ ca. 1055
Richilde av Egisheim + 15.3.1086, enke og arving etter grev Hermann av Hennegau.
|
12. Balduin II greve av Hennegau * (1056) + under et korstog 1098 etter 8.6. ∞ 1084
Ida av Løwen nevnt 1107, dtr. av grev Heinrich II og Adelheid av Betuwe.
|
13. Balduin III greve av Hennegau 1098-1103 mindreårig + 1120 ∞ ca. 1107
Jolante av Geldern, dtr. av grev Gerhard og Clementia av Poitou.
|

14. Balduin IV greve av Hennegau * (1110) + 6/8.11.1171 ∞ ca. 1130
Alice av Namur + ultimo juli 1169, dtr. av grev Godefroid og Ermesinde av Luxembourg.
|
15. Balduin V greve av Hennegau * 1150 + 17.12.1195 ∞ april 1169
Margareta av Lothringen * (1145) + 15.11.1194, dtr. av grev Dietrich I og Sibylle av
Anjou.
|
16. Isabella av Hennegau, grevinne av Artois * april 1170 + 15.3.1190 ∞ 28.4.1180
Philippe II Auguste, konge av Frankrike * 22.8.1165 + 14.7.1223, s.a. kong Louis VII
og Alix av Blois-Champagne.
|
17. Louis VIII. konge av Frankrike * 3.9.1187 + 8.11.1226 ∞ 23.5.1200
Blanca av Castilia * 1188 før 4.3. + 27.11.1252, dtr. av Alfons VIII og Eleanore av
England.
|
18. Louis IX konge av Frankrike * 25.4.1215 + 25.8.1270 ∞ 27.5.1234
Marguerite av Provence * 1221 + 21.12.1295, dtr. av grev Raimund Berengar V og
Beatrice av Savolen.
|
19. Philippe III konge av Frankrike * 1.5.1245 + 5.10.1285 ∞ 28.5.1262
Isabella av Aragon * 1247 + 28.1.1271, dtr. av kong Jacob I og Jolanta av Ungarn.
|
20. Charles I regent av Frankrike, greve av Valois * 12.3.1270 + 16.12.1325 ∞ 16.8.1290
Marguerite av Sicilia * (1273) + 31.12.1299, dtr. av kong Charles II og Marie av
Ungarn.
|
21. Jeanne av Frankrike og Valois * (1294) + 7.3.1342 ∞ 19.5.1305
Wilhelm III greve av Hennegau og Holland * (1286) + 7.6.1337, sønn av Johann II og
Aleide av Holland.
|
22. Johanna av Holland * (1315) + 1374 ∞ 26.2.1324
Wilhelm I (V) hertug av Jülich + 26.2.1361, sønn av grev Gerhard V og N. av Kessel.
|
23. Philippa av Jülich + 24.8.1390 ∞ 1.2.1357
Gottfried III greve av Heinsberg og Dalenbroich + 1395
|

Fortsettelse, se tavle 2 foran.

Dette oppsettet er en av mange muligheter for avstamning fra Karl den store, men er kanskje den linjen som kildemessig er best belagt med data.

Som en vil se er det noen ekteskap som er inngått i ganske ung alder, såkalte barneekteskap, noe som ikke var uvanlig blant fyrsteslekter i middelalderen.

Slektsgransking og EDB

Del 2

Av Svein Aandalen

I forrige nummer av tidsskriftet lovte jeg å gå nærmere inn på hva slags utstyr og programvare som kan være aktuelt å anskaffe seg hvis en er interessert i å benytte EDB som hjelpemiddel i slektsgransking og andre private gjøremål. Jeg vil derfor konsentrere meg om dette i denne utgaven av artikkelserien om Slektsgransking og EDB.

Hva trenger jeg av utstyr for å komme i gang?

Mange lurer, med god grunn, på hva slags utstyr de skal velge ved kjøp av PC for hjemmebruk. Teknologi-tviklingen på dette området skjer svært raskt, og en datamaskin som var fullt brukbar for et par år siden, er kanskje avlegs i dag. Men mrk. dette avhenger av hva slags bruk den skal benyttes til. Og dette siste er nemlig «cluett». Skal du være med på utviklingen, må du kjøpe ny PC omtrent årlig, men dette er jo selvfølgelig ikke nødvendig. En kjøper ikke ny bil heller hvert år, fordi en nyere modell er raskere, har mer utstyr osv. Det samme gjelder ved innkjøp av datautstyr.

Har du kun behov for å skrive notater eller brev på PC'en, har du heller ikke behov for alle de andre «fancy» detaljene på nyere og større maskiner. Da kan en faktisk vurdere å kjøpe en brukt maskin,

noe en kan spare mange tusen kroner på. - Et slikt alternativ kaller jeg heretter alternativ 1. En kan jo også like godt kjøpe en skrivemaskin, men dette skal jeg ikke gå nærmere inn på.

Hvis en har et litt større behov for å utføre flere oppgaver som f.eks. regnskap, slektsgranskingsprogram, enklere spill osv., bør en vurdere å gå opp et trinn på kravsidene. Jeg kaller da dette alternativ 2.

Vet du allerede nå, at du innen kort tid vil ha behov for en rekke programmer til f.eks. billedbehandling, databaser og - ikke minst - kontakt mot internett, bør du se nærmere på alternativ 3.

For alle de tre alternativene vil det finnes variasjoner, så jeg gjør derfor oppmerksom på at dette ikke på noen måte er en facit, men kun en pekepinn på hva du kan trenge og ca. priser.

Alternativ 1

PC 386 eller 486 med harddisk (lagringskapasitet mellom 30 og 100 Mb). Internminne 4-8 Mb (såkalt RAM). VGA-skjerm og en skriver som passer ditt behov. Dette vil kun være snakk om brukte maskiner, og prisen bør neppe overskride 3 - 4.000 kroner.

Alternativ 2

PC 486 eller Pentium60-100 med harddisk (lagringskapasitet mellom 100 Mb og 1 Gb). Internminne 8-16 Mb (såkalt RAM). SVGA-skjerm og en skriver som passer ditt behov. Dette vil kunne være snakk om både brukte og nye maskiner, og prisen bør neppe overskride 7 - 8.000 kroner.

Alternativ 2

PC Pentium100-200 med harddisk (lagringskapasitet mer enn 1 Gb). Internminne mer enn 16 Mb (såkalt RAM). SVGA-skjerm og en skriver som passer ditt behov. Dette vil hovedsakelig være snakk om nye maskiner, og prisen kan ligge fra omtrent 8 - 30.000 kroner. Prisene vil øke etter harddisk-størrelse, størrelse på internminne, hva slags skjerm og skriver som velges.

Det er viktig å merke seg at ved å velge en bærbar PC, må en nok regne en noe høyere pris på alle alternativer.

Hva trenger jeg av programvare for å komme i gang?

Dette blir nesten som et «goddag mann, økseskaft» spørsmål-svar. Til alternativ 1 har du ihvertfall behov for et program for tekstbehandling. Her finnes det utallige å velge mellom, men trolig vil det være et tekstbehandlingsprogram med på maskinen ved kjøp. Gjør ihvertfall ikke den bommertenen å anskaffe deg et nytt tekstbehandlingsprogram til en gammel maskin. Da vi du fort oppdage at du ikke engang har plass til dette på maskina. De nyere tekstbehandlingsprogrammene kan ta opptil 1-2 ganger så mye plass som det en PC med 30 Mb harddisk har plass til, og de kan også kreve ganske mye internminne som du kanskje ikke har altfor mye av på de første alternativene. Programvaren må altså tilsvare kapasiteten på din PC og det behov du har. All vanlig programvare utviklet av seriøse leverandører, kommer stadig ut i nye versjoner. Det som er sikkert når det gjelder disse versjonene er at jo høyere nummer på versjonen, jo mer krever de av både plass og kapasitet i din PC. Eksempel på vanlige tekstbehandlingsprogrammer kan være Microsoft Word eller WordPerfect. Det første av disse er mest benyttet i dag.

Når det gjelder slektsprogrammer finnes det et utall. Mange som har drevet med slektsgransking og EDB over flere år har utviklet sitt eget system. I tillegg er det blitt et såpass stort marked med slektsgranskere som benytter EDB-hjelpemidler i dag at også mange firmaer har utviklet egne slektsprogrammer. Som med det meste, er også smak og behag delte når det gjelder slektsprogrammer. Å gå ut offentlig med en anbefaling av et program framfor et annet, vil være helt umulig. Jeg vil derfor kun nevne noen programmer som er i bruk innen mer seriøse slektsgransker-miljøer. Hva du velger må være helt opp til deg sjøl. Funksjoner og priser vil også variere sterkt her. Som med utstyr, bør du også vurdere hva du har bruk for. Jeg skal i senere nummer av tidsskriftet komme inn på flere av disse

slektsprogrammene med nærmere informasjon om funksjoner, hvor de kan skaffes og ca. priser. Her er noen av de mest benyttede:

- Brother's Keeper (BK)
- Cumberland Family Tree
- Disgen
- Family Edge
- Family History System / Slektsystemet
- Family Origins
- Family Treasures
- Family Tree
- Family Tree Maker
- Filemaker Pro
- Holger
- Personal Ancestral File (PAF)
- Proband
- PS Familiearkiv
- Reunion
- Roots
- Royal Saga
- Slekt (Swensen)
- Slekt (Zaccariassen)
- Slekt & Gård
- The Master Genealogist (TMG)
- Win-Family
- Ætt

Flere av disse programmene er også på norsk.

Et godt råd ved innkjøp av EDB-utstyr og programvare:

Ta kontakt med noen som du stoler på har greie på dette, legg fram ditt behov (som bør være nøye gjennomtenkt!) og spør om råd. Be gjerne om flere alternativer. Undersøk deretter nøye i markedet, prisene varierer veldig mye her. Det er ikke sikkert at din nærmeste forhandler er den billigste. Du kan f.eks. spare noen tusen på å bruke litt tid til å lete etter en selger i Oslo.

Har du ønsker om mer spesielle slektsbilder?

Familitavler

Slektsalbum

Gårdsbilder med informasjon

Gårdsbilder sammenstilt med personbilder

- Scanning av bilder fra papir til dataformat
- Sammenstilling av bilder og tekst
- Retusjering
- Bilder av gårder, personer, kart leveres på ønsket dataformat og størrelse
- Innrammede bilder i f.eks. A3 og A4 format, leveres med sort eller trehvit ramme

Be om pristilbud:
Aandalen ScanData
Tårnv. 5
2800 Gjøvik
Tlf. 61 17 90 67

Utdrag fra "Norske kongebrev"

Del II

Ved Rune Alander

s. 237, 58/67: 23.3.1667. NM T XI 358a.

Konsept mangler. Orig. i Statth. ark. D Ia. Befaling til stattholderen om at Titus Bülches tiende skal være usekvestrert.

NI:a. Titus Bülches søknad, dat. Kbh. 13/2 1667. Han ber om å få beholde Toten hoved-og annekskirkers tiende. Han har brukt et stort beløp til kirkenes reparasjon, og det vil ytterligere koste ham over 1000 dlr. Imidlertid har han hørt av stiftsskriver Johan Garman at alle kirketiender skulle benyttes til underhold av militsen. Han ber om å få beholde tienden, så han kan fortsette vedlikeholdsarbeidet.

b. Duplikat av samme brev.

c. Fragment av memorial. Om tienden allerede skulle være ført vekk, må Bülche få verdien utbetalt i kontanter etter kapittelstakst.

s. 241, 83/67: 22.4.1667. ÅB R XI 640a.

Konsept mangler. Bevilling for Jacob Jensen Normanns datter Sophia Amalia Jacobsdatter Normann til å nyte garden Sigstad i Biri uten avgift for livstid, og privilegium til å drive gjestgiveri på garden.

s. 247, 129/67: 28.6.1667. ÅB. Brevet mangler.

NI: Søknad, dat. 5/5 1662, fra Torkjel Jørgensen Nøkleby fra Toten om tillatelse til ekteskap med tremeningen Margrete Torkelsdatter. Påtegnet av stattholderen 14/6 1667.

s. 260, 234/67: 14.12.1667. ÅB R XI 713b-714a.

Konsept mangler. Bevilling for Christen Jensen som sorenskriver i Hadeland og Valdres sorenskriveri.

s. 265, 41/68: 15.2.1668. ÅB R XI 728a-b.

Benådningsbrev for presten Herman Mentz for leiermål. Han kan igjen inneha et presteembete.

s. 265, 42/68: 17.2.1668. ÅB.

Konfirmasjon av brev, dat. Kbh. 9/6 1658, for lagmann Vittikind Huus i Kristiania på kronens del av tienden på Hadeland også etter at hans hustru Kirsten Nilsdatter er død. Det er hun som i sin tid har fått bevilget tienden. (Kassert).

s. 293, 293/68: 23.12.1668. NM T XI 434b.

Konsept mangler. Befaling til Christen Hercules om straks å begynne rettssaken mot den suspenderte sorenskriver over Hadeland og Valdres, Bernt Pedersen, som har vært utsatt for alvorlige beskyldninger, bl.a. fra Christen Hercules selv.

s. 297, 7/69: 19.1.1669. ÅB R XI 815b-816a.

Bevilling for Titus Bülches hustru, Anna Larsdatter på Totens kirkers inntekter. Bevillingen skal gjelde etter mannens død for hennes livstid. Hun må bekoste vedlikehold m.m. Titus Bülche fikk brev på samme inntekter 20/8 1663.

s. 308, 76/69: 13.3.1669. ÅB R XI 837a-b.

Benådningbrev for Oluf Eriksen Sandhei. Han har begått leiermål med sitt nestsøskenbarn Kirsten Nilsdatter Heien og var dømt til å rømme.

s. 315, 142/69: 29.5.1669. ÅB R XI 861a.

Kallsbrev for herr Mads Nilsen Gram, kapellan i Land prestegjeld, som sokneprest samme sted.

s. 316, 147/69: 9.6.1669. ÅB R XI 864b-865a.

Ekteskapsbevilling for Oluf Bertelsen Møller og Barbra Sørensdatter. Hun er beslektet med hans første hustru, Bodil Lauritsdatter i 3. ledd.

s. 317, 154/69: 12.6.1669. NM T XI 452b-453a.

Befaling til Ove Juul om å ta seg av uenigheten mellom borgere av Kristiania og Fredrikstad ang. tømmerkjøp i Opplandene og annet ang. deres handel og trafikk. Hans avgjørelse skal stå ved makt og skal ikke kunne appelleres.

NI: Borgermester i Fredrikstad, Peder Christoffersen Duus' søknad, dat. Kbh. 24/5 1669. Han har fått i oppdrag å gjøre kongen oppmerksom på hvorledes øvrigheten i Kristiania og borgerskapet samme sted et års tid har skadet Fredrikstads viktigste næring, tømmerkjøpet i Opplandene. Dette er i strid med en høyesterettsdom i Kra. 6/12 1628. Motparten påberoper seg et kongebrev fra 1646, men dette brev er ikke publisert for Fredrikstad bys menighet. Det vises forøvrig til brev av 22/1 1647 (NRR VIII, s. 471), hvorav en ekstrakt er tatt med i søknaden. Søkeren ber om en befaling til forordnet stattholder i Norge, Ove Juul, om å pålegge Kristiania bys øvrighet og menighet å holde seg til det som rett er.

Påskrift av Ove Juul, dat. 26/5 1669. Felles trelastkjøp i Opplandene er av stor verdi for Fredrikstad, men så lenge Christian IV's brev, dat. Akershus 19/7 1646, står ved makt, kan Fredrikstad ikke gjøre krav på fritt tømmerkjøp i Opplandene. Byene bør bli enige om saken. Kristiania bys uttalelse bør innhentes, og saken forelegges kongen.

s. 322, 193/69: 20.7.1669. NM T XI 456b-457b.

Befaling til president Christian Stockfleth i Kristiania og overrådmann Laurits Christensen, Bragernes, til å være kommissærer i skiftet etter avdøde fogd Nils Bentsen på Tuv på Hadeland. Det er ikke foretatt skifte etter hans første hustru, Maren Jonasdatter, som han hadde 4 barn med; de var umyndige ved morens død. Han giftet seg uten å skifte med Lisabeth Ottesdatter. Det annet ekteskap var barnløst.

s. 323, 198/69: 22.7.1669. ÅB R XI 878b.

Ekspektansebrev for Peder Hansen Kjelbek, kapellan i Biri, som sokneprest i Nes på Romerike, etter at den nåværende sokneprest herr Samuel Trane er avgått ved døden eller kallet på annen lovlig måte er blitt ledig. (Kassert fordi han fikk brev på Røyken kall samme dag.)

s. 326, 234/69: 20.8.1669. NM T XI 463a-b.

Befaling til Anders Simonsen, fogd på Øvre Romerike, og Bendik Jørgensen, fogd i Hadeland og Valdres fogderier, om å tiltre en kommisjon som skal foreta et skifte etter avdøde Nils Bentsen. Som kommisjonsmedlemmer er tidligere oppnevnt Christian Stockfleth, president i Kristiania og Laurits Christensen, overrådmann i Bragernes. Enken etter avdøde, Lisabet Olufsdatter, (kalt Lisabeth Ottesdatter i nr. 193, 1669) har søkt om åfå de to førstnevnte oppnevnt.

s. 328, 251/69: 20.9.1669. ÅB R XI 891a.

Benådningbrev for student Erik Pedersen Lind, for leiermål.

s. 330, 271/69: 11.10.1669. ÅB R XI 896a.

Kallsbrev for Laurits Christensen Bugge, kapellan i Slidre som vise-sokneprest. Han skal fortsatt gjøre tjeneste som kapellan hos soknepresten Nils Andersen, og får ekspektanse på embetet etter ham.

s. 343, 19/70: 18.1.1670. ÅB R XI 927b-928a.

Benådningbrev for student Anders Nilsen Berg for leiermål. Han skal nå kunne få geistlig embete.

s. 346, 34/70: 26.1.1670. ÅB R XI 931b-932b.

Stadfesting av brev dat. Akershus 27/10 1641, (N.R.R. VIII s. 119), før stadfestet 24/8 1648 (N.R.R. IX s. 70), hvorved presten i Torsnes herr Paul (Christensen), og hans etterkommere benådes med et prebende på Hadeland.

Norske kongebrev (II - 1670-1680)

s. 3, 70/70: 29.3.1670. ÅB R XII 11a.

Benådningsbrev for enken etter Guttorm Bratt og hans arvinger. Hun var tiltalt for en forseelse ved hennes manns begravelse i Hov anneks i Land prestegjeld. Hun må gi et beløp til nærmeste hospital etter visestattholderens bestemmelse og godtgjøre generalfiskal Christen Hercules hans omkostninger.

s. 10, 137/70: 14.6.1670. ÅB R XII 36a-b.

Kallsbrev for Hans Hansen som sokneprest i Vardal prestegjeld etter avdøde sokneprest Msds Pedersen.

s. 14, 173/70: 9.7.1670. ÅB R XII 59a-64a.

(Reglement om skoghogst i Norge. Ikke lov å hogge master som måler mer enn 18 palmer).

.....

Punkt 3. Det bør være forbudt å utføre, hogge eller selge loddbjelker av de ovennevnte dimensjoner norden- eller vestenfor Modum hovedsokn, Snarum, Krødsherad, Sigdal, Numedal, Hallingdal, Ringerike, Valdres, Jevnaker, Hadeland og Land prestegjeld, fordi slik hogst vil skade de over hundre sagene der.

.....

s. 15, 178/70: 13.7.1670. ÅB R XII 65a-b.

Stadfesting av brev dat. 26/1 1670, angående et prebende på Hadeland for presten i Torsnes (nr. 34, 1670).

NI: a. Originalt kongebrev av 26/1 1670 som stadfester kongebrev av 27/10 1641. (NRR VIII, s. 119; jfr. stadfesting, dat. 24/8 1648, NRR IX, s. 70.)

b. Laurits Hvids søknad om stadfesting, dat. Torsnes prestegard 16/7 1670.

s. 19, 212/70: 2.8.1670. ÅB R XII 85a.

Stadfesting av Mads Gram som kapellan i Land prestegjeld, med ekspektanse på sokneprestembetet.

s. 37, 360/70: 12.9.1670. ÅB R XII 174a-b.

Stadfesting av bestalling for Peder Andersen som sorenskriver i Toten, Vardal og Biri, dat. 28/11 1662 (nr. 266, 1662)

NI: Peder Andersens søknad, dat. Kristiania 9/7 1670. Han ber om stadfesting av bestallingsbrev av 8/6 1657, før konfirmert 28/11 1662. Han nevner at han er født i Koldinghus len i Jylland.

s. 38, 377/70: 13.9.1670. ÅB R XII 184b.

Stadfesting av bestalling dat. 12/8 1664 for Bent Pedersen som sorenskriver i Hadeland og Valdres fogderi (nr. 172, 1664).

NI: Bent Pedersens søknad, dat. Kra 20/8 1670.

s. 45, 446/70: 26.9.1670. ÅB R XII 231a.

Ekspektansebrev for kapellan Laurits Nilsen Gram i Aurdal i Valdres på sokneprestkallet samme sted.

s. 53, 529/70: 20.10.1670. ÅB R XII 270b.

Stadfesting av kallsbrev, dat. 11/10 1669, for Laurits Christensen Bugge som kapellan i Slidre i Valdres. Han får ekspektanse på sokneprestembetet (nr. 271, 1669).

s. 70, 27/71: 1.2.1671. ÅB R XII 377b-381a.

Stadfesting av kallsbrev for følgende sokneprester i Kristiania stift:

.....

Gudbrandsdal prosti:

65. Brede Hammer, sokneprest i Fron og prost.
66. Frans Hansen, sokneprest i Ringebu.
67. Fredrik Glostrup i Vågå.
68. Christen Gammelgård i Lesja.
69. Paul Friis i Lom.
70. Anders Knutsen i Gausdal.
71. Hågen Villumsen i Fåberg.

Hadeland og Toten prosti:

72. Mads Pedersen, sokneprest i Biri og prost.
73. Anders Hammer, sokneprest i Gran.
74. Knut Sevaldsen på Toten.
75. Anders Hansen i Jevnaker.
76. Nils Gram i Land.

.....

Valdres og Hallingdal prosti:

79. Peder Pedersen, sokneprest i Aurdal og prost.
80. Nils Andersen i Slidre.

(NB: 80. Thue Achesen, sokneprest i Vang, først tatt med i konseptet, men strøket.)

s. 75, 37/71: 8.2.1671. ÅB R XII 390b-392b.

Stadfesting av bevilling for Jørgen Philipsen til å drive tømmer- eller sagbruk ved Østre og Vestre Bjonevann på Hadeland, dat. 10/1 1663 (nr. 14, 1663).

s. 79, 70/71: 22.3.1671. ÅB R XII 404a-b.

Kallsbrev for Peder Madsen Lyche som kapellan i Jevnaker og Lunner sokn, hos soknepresten Anders Hansen Paus. Lyche får ekspektanse på sokneprestembetet. Han må først avlegge eksamen for presteembetet.

NI:a. Anders Hansen Paus' søknad dat. Jevnaker prestegard 2/3 1671, og kallsbrev og ekspektansebrev for Peder Madsen Lyche, som han har ansatt som sin medhjelper, da han selv er gammel og meget svak.

b. Peder Madsen Lyches søknad, dat. Kbh. 12/3 1671.

s. 79/80, 77/71: 23.3.1671. ÅB R XII 408a-410b.

Privilegier for Jørgen Philipsen. Han har sendt en søknad hvor han opplyser at det i allmenninger og fjellmarker i Ringerike, i Valdres og på Hadeland fins gode tømmer-skoger et par mil fra de "ordinære" elvene. De har p.g.a. beliggenheten ikke vært utnyttet før. Hvis det blir kostet på tilstrekkelig "med klipper at brende, samt bjugninger af damme, sluser, elfvene og fossene at bøyge og andre deslige in-ventioner", vil disse tømmer-skogene gi kongen inntekter og fremme undersåttenes næring og handel, hevder Jørgen Philipsen, og han søker derfor om privilegium på bruk av de nevnte allmenninger og fjellmarker. Han oppnår følgende privilegier:

- 1) Bevilling til å bygge dammer og sluser m.m. i de elver og strømmer som faller ut mellom hans egen gard Søndre Lomsdalen og Nordre Lomsdalen i Land prestegjeld.
- 2) Mellom Ådalen og Hadeland skal han ha tillatelse til å bygge ut elver og fosser som kommer ut i de vannene som kalles Vælsvatna, og som faller ut i Henselva ved Hen i Ringerike, og likeså Store og Lille Samsjø samme sted. Videre den elva som løper gjennom Hedalen i Valdres og ut i et vann som heter "Spiel" (Sperillen?).
- 3) Bevilling til å bygge ut mindre elver i Soknedalen og Ådalen i Ringerike fogderi, i Land og i Gran på Hadeland, når dette gjør det mulig å utnytte skog som før har vært vanskelig å drive.
- 4) Tillatelse til å ha kompanjonger.
- 5) Forkjøpsrett på alt tømmer som det p.g.a. disse tiltal blir mulig å drive ut fra skoger tilhørende konge eller geistlighet. Hvis andre som loddseiere mener at grensene for deres eiendom strekker seg så langt som krongodsets, og derfor har noe imot dette privilegium, da må de bevise sin eiendomsrett. Det skal da ikke tilføyes dem noen skade. Bøndene skal arbeide mot betaling for en billig takst.
- 6) Ingen skal hogge i disse skogene uten å være forpliktet til å selge tømmeret til partisipantene.
- 7) Tømmeret som således kan drives ut, og som ikke skjæres på egne sager, skal selges til borgere i nærmeste by.

Fortsettelse neste nr.

Tillegg og rettelser:

Dersom noen svarer spørsmålsstillerne direkte på stilte spørsmål, vil det være fint om svarene også blir sendt til redaksjonen slik at flere får glede av de opplysningene som kommer fram.

Tilleggsopplysninger

I forbindelse med artikkelen om «Familien Jevnaker fra Lunner - Del III» av Bernt G. Bielke i tidsskrift 1994 s. 52 er det kommet et innspill fra Jacob Schjølberg i Asker. I artikkelen er nevnt at Hans Knudsen Hvaleby (en bror av Schjølbergs tip-tip-tip-tipoldemor Kari) var gift med Mari Bottolfsdtr. Schøyen f. 1699. I Nittedal bygdebok side 205 finner en imidlertid ikke Mari men **Anne** gift 1720 med Hans Knutsen fra Gran på Hadeland. Forlover var blant andre den kjente Gregers Granavollen. - Schjølbergs tip-tip-tip-tipoldefar Trond Botolfsen Schøyen var bror av den samme Mari/Anne. Og til sist i et brev til et av redaksjonsmedlemmene skriver Schjølberg: «Siden det nå har dukket opp forfedre på de kanter, må jeg nok også se nærmere på andre utgaver av Vestoppland Slettshistorielags Tidsskrift. Slettshistorielaget ser ut til å være en driftig forening».

En presisering:

I en artikkel «Jakt på forfedre» i tidsskrift nr. 4 for 1996 s. 297 står det på linje 13 feilaktig Valdres Historielag mens det selvfølgelig skulle stått *Valdres slektshistorielag*. Det var vår

lokalavdeling i Valdres som hadde mye av ansvaret for slektsgranskerkurset nevnt i artikkelen. - Redaksjonen setter pris på å bli orientert om skrivefeil, trykkfeil i tidsskriftet, slik at disse kan bli rettet opp i neste nummer.

Spørsmål nr. 296

I tillegg til de opplysninger Arne Amundgård gir om prestekona Marie Dorothea Wølner, f. 1807 i Drammen (i hefte 1 1997 s. 689), kan følgende anføres når det gjelder del 2 av spørsmålet: Elisabeth de Besche, 1700-1767, ble gift to ganger. Beretningen om hennes to menn, leverandør Christopher Wølner og rektor Lauritz Blytecher og deres etterkommere er samlet av Georg de Besche, Oslo. Denne oversikt er på 50 tettskrevne A-4 sider. Undertegnede har nå kopiert disse sidene og sendt til innsenderen av spørsmål nr. 296. Han er bosatt i Düsseldorf og har en stor samling om familien Wølner. Eventuelle andre som kan være interessert i aktuelle navn i denne slekt kan kontakte undertegnede

Arne M. Sandlie, 2750 Gran. Telefon 61330620.

Tidlegare sokneprest i Vang i Valdres, Kjell T. Lund, har dei siste 25 åra granska prestehistoria til Vang prestegjeld. På grunn av sviktande helse dei siste åra, fekk han problem med å fullføre dette storslåtte arbeidet. Då Anders Frøholm var ferdig med "Gardar og slekter i Vang", vart han førespurd om han kunne hjelpe Kjell T. Lund med avslutninga av arbeidet. Dette er i ferd med å munna ut i ei bok om Vangsprestane på langt bort i mot 500 sider. Eg har vore så heldig å få vera med å lesa korrekturen til denne boka.

Det er imponerande å sjå kor detaljert og samstundes interessant Kjell T. Lund har fått til denne boka. Ikkje nok med at tida i Vang blir grundig omtala, men det meste av prestane si livshistorie er omtala. Eksempler på dette er alle kall desse prestane har søkt, anten dei har fått kallet eller ei, fleire slektledd bakover både for prestane og prestefruene og mange av etterkomarane

deira. I tillegg blir mange opplysninger om spesielle hendingar tekne med.

Når det gjeld spørsmål nr. 296 i hefte 4/96 søker Terje Wølner-Hansen opplysningar om sin tippoldefar Carl Andreas Hansen. Boka om Vangsprestane inneheld 10-12 A4-sider om Hansen. Alle spørsmåla som Wølner-Hansen tek opp, blir omtala der. (Hansen hadde forresten 10 barn, ikkje 9 som Wølner-Hansen meiner). Det er ikkje rett av meg å gje desse opplysningane no like før boka blir utgjeven. Boka blir etter planen gitt ut i løpet av dette året, og er varmt å anbefale for alle som er interesserte i desse presteslektene. Underteikna kan vera behjelpelig med å skaffe boka til dei som er interessert. Med helsing

Tore Hovda, 2975 Vang i Valdres

expert

M. CARLSEN & SØNN A/S

2760 BRANDBU, TLF. 61 33 41 96

og

AVD. GRAN, HALFDAN LYSEN

2750 GRAN, TLF. 61 33 01 42

Elektromarked-
El.installasjoner**expert** **elfag**

Angående spørsmål nr. 299 i hefte nr. 4 1997

Ruth Klungseth har gjort oppmerksom på en skrivefeil i dette spørsmål. En av de personene som ble nevnt var Lars Hansen Fæstad (ikke Fodstad). Han levde mellom 1775 og 1852 og ble gift 1802 med Berte Johansdtr. Burull, 1773-1843 (enke etter Hans Jørgensen Valle). Lars Hansen og frue fikk sju barn:

1. Lars, 1803-1804.
2. Maria f. 1805 ble gift 1826 med Ole Pedersen Gaarder.
3. Hans, 1807-1809
4. Karen, 1809-1819, døde av blodgang.
5. Hans f. 1812 ble gift 1834 med Marte Jensdtr. Jerstad f. 1812.
6. Johanne, 1815-1819, døde av blodgang.
7. Helena f. 1818.

Familien Heide.

Ved en trykkes teknisk feilt falt en side i hefte 1/97 bort. Dermed ble side 37 også gjengitt på side 36, noe vi bare må beklage. Den riktige side 36 følger herved.

Redaksjonen

05.03.1814 "saalænge disse Conjuncturer vedvare" og rangerer efter major B. d' Aubert.

Ikke overgått til det norske ingeniørkorpset ¹².

g. 1 x 22.09.1787, Garnisonskirken, København m.

Kirsten Müller, dp. 21.11.1765, Jægersborg slott i Gentoftø,

d. 23.06.1806, Kristiania (død i barsel ved 14. barnefødsel, derav 9 levende fødte og 5 dødfødte), bgr. 02.07.1806.

Datter av arveprins Fredriks livtjener Jacob Leuthäuser Müller og Christiane Fredericha Louise Voigt.

Etterkommere etter 1.ekteskap - se slektstavle "Hirsch".

g. 2 x 11.07.1807 med Magna Tollefsen f. Kinck

16.02.1763, Eidsberg, d. 06.12.1841, Gran. Datter av

proprietær Magnus Kinck og Ide Sophie Orning. Hun var da

hun giftet seg med Hirsch enke etter sinnsyk kjøpmann

Tollefsen (Tollisen) i Holmestrand.

Ingen barn ¹³

3. Maria Sophie Heide, dp. 25.06.1733, Biri Kirke ¹⁴

4. Jens Christian Heide, dp. 09.09.1734, Biri Kirke ¹⁵ d. 13.12.1815,

bgr. 21.02.1815, Laurdals (Lardals) Kirke ¹⁶. Han kom i tjeneste ca.

1752. Fenrik reformé ved Rømelings gevorbne infanteriregiment

25.07.1759. Sekondløytnant ved samme regiment (nå Sønnenfjeldske

gevorbne infanteriregiment) 10.09.1760. Premisløytnant ved 1.

Akershusiske nasjonale infantereregiments Laurdalske kompani

01.05.1769. Virkelig kaptein og chef for samme kompani 17.03.1786.

Ved den nye hærordningen fra 01.05.1789 ble han med sitt kompani

overført til 2. Akershusiske nasjonale infanteriregiment. Avskjed

22.05.1789 med pensjon ¹⁷.

g. 1 x med tillatelse (søkt 1772) med jomfru Elisabeth Aalborg ¹⁸

g. 2 x 18.12.1790 med Anne Kristine Benjaminsd. Berg, f. 1761

d. 05.09.1843, Holmestrand ¹⁹.

De er i 1801 bosatt på gården Hemb øvre i Hembs annex (F 1801 for Laurdahl, Jarlsberg og Larvik) ²⁰.

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 300

Jeg har samlet en del stoff om "Synger-Martin", men vet ikke hva hans fulle navn var og hvor han ble født og når og hvor han døde. Antakelig kom han til verden ca. 1870 og døde ca. 1930. Trolig var han fra en av Hedmarksbygdene, kanskje Romedal, men han bodde en stor del av sitt liv på Toten og i alle fall *en* vinter på garden Skøyen i Redalen. Han ble også til dels kalt Martin-Møkkspreder. Han hørte hjemme mellom de gamle originalene og vandret mye rundt og drev med småhandel. Det spesielle ved han var at han snakket på rim. Og det finnes en mengde utsagn etter ham, og av disse skal her nevnes to nemlig:

Je har fine pyntenåler
for nye og gamle jåler.
Je har tråd og knapper
for dekk som lapper
og skolisser for dekk som pisser.

Det er fem ta øss i dag
et helt lag:
Det er 'n Martin og skræppa,
je og begge kjæppa.

Men hvor kom han fra og når levde han? Er takknemlig for alle slags opplysninger om denne personen og kommer kanskje til å skrive en artikkel om ham.

Med hilsen Lars Haupberg, 2824 Redalen.

Spørsmål nr. 301

Spørsmålet gjelder Nils Chr. Ingvold Erichsen Strøm, gift med Karen Holmsdtr. Hun døde 3. august 1868. Nils var pottemaker og født på Hønefoss 19. desember 1824. Hans far het Ingvold Johan Erichsen og mora Henrikka Fredriksdtr. Robart f. 1791. Hans far var Erich Amundsen fra Grefsen og mora Ingeborg Ingvoldsdtr. Husebyeie f. 1761. Spørsmålet gjelder altså Nils Chr. Ingvold Erichsen Strøm: Døde han på Toten og når og hvor? Ble han gift etter at kona døde?

Med hilsen Brit Kavli, Skogfaret 7, 0382 Oslo

Spørsmål nr. 302

Hvem har kjennskap til Torine Syversdatter f. ca. 1834 i Gudbrandsdalen (trolig i området rundt Lillehammer da familien senere flyttet tilbake dit). Hun ble gift i Tistedalen ved Halden med den svenske skredderen Gustav Larsen fra Sillerud i Värmland.

1. Har noen opplysninger om Torine Syversdatter?
2. Familien flyttet senere tilbake til Lillehammer. deres datter Severine Louise f. 11.11.1862 ble konfirmert i Lillehammer. Hva skjedde med familien. Er takknemlig for svar.

Med hilsen Arne M. Sandlie, 2750 Gran.

Spørsmål nr. 303

Jeg søker opplysninger om fogden Gillis Wølner fra den tiden han var fogd i Valdres og på Hadeland. han levde mellom 1732 og 1795 og ble gift 14. mai 1765 med Anna Sophie Dorph, 1748-1824, datter av Peter Frantzen Doph og hustru Anna f. Hoff (datter av Totenpresten Ole Hannibal Hoff). Er takknemlig for svar, med hilsen

Arne M. Sandlie, 2750 Gran

Spørsmål nr. 304

Jeg søker opplysninger om Ole Rognstad, som etter mine opplysninger ble født på Toten i 1851. Han ble far til Otto Fredrik Rognstad som flyttet til Kristiania og ernærte seg som murer. Kan noen hjelpe meg med å finne disse personer i kirkebøker og arkiver? Er takknemlig for svar, med hilsen

Wenche Myhre Rognstad
Bjørndalen 25, 5009 Bergen. tlf. 553114877.

80% av bestillingen er betalt
Periode: 1. januar 1981 - 31. desember 1981

10	11 utvalg slektsbøker..		
10	Wasberg: ABC-i slektsgranskning	94.-	
10	Hovdehaugen: Slektsgranskning	129.-	
10	Michaelsen: Slekten-en innføring	98.-	
10	Dam: Slektsboken	112.-	
10	Slekten-skjema 1-4 pk. a 50skjema	34.-	
10	---		
10	Årbok for Hadeland- vi skaffer de fleste		
10	av gamle utgaver.		
10	Bind 4 av Bygdebok for Hadeland er		
10	fremdeles å få		

BOKHANDEL
 Hadeland 1001 - 1100 Com

BRANDBU BOKHANDEL
 2760 Brandbu 063 34970

LAGSNYTT

PROTOKOLL FRA ÅRSMØTET 1996

Vestoppland slektshistorielag avholdt årsmøte på Valdres Folkemuseum søndag 16.2. 1997 fra kl. 13.00. Valdres lokallag ønsket vel møtt og bød på en kopp kaffe. Det var musikk og kveding ved Marit Kvarberg m.fl., kåseri av Jahn Børe Jahnsen om valdriser i Amerika og dernest traktering. Videre var det kåseri av Tore Vigerust bl.a. om Norsk Sleksthistorisk forening. Han nevnte diverse artikler og register fra eldre tider. 22 var tilstede på årsmøtet.

Dagsorden:

Sak 1. Godkjenning av innkalling.

Sak 2. Godkjenning av dagsorden.

Sak 3. Møteledelse. a. valg av årsmøteleder. b. valg av to til å underskrive årsmøteprotokollen.

Sak 4. Årsberetninger.

Sak 5. Regnskap. a. Hovedlaget. b. Tidsskriftet.

Sak 6. Valg.

Sak 7. Vestoppland slektshistorielag på Internett, en orientering.

Sak 1-2: Godkjent.

Sak 3: a. Formannen ble årsmøteleder. b. til å underskrive protokollen ble valgt Harald Sveen og Birger Olsen.

Sak 4: årsmelding:

Årsmelding for hovedlaget 1996 ble lest opp av formannen. Ingen hadde kommentarer og meldinga ble enstemmig godkjent.

Årsmelding for Land 1996 ble lest opp av Sigmund Rosenberg og ble enstemmig godkjent. Årsmelding for tidsskriftet 1996 ble lest opp av Fredrik Dyhren. Flere hadde ordet. Meldinga ble godtatt. Årsmelding for Hadeland 1996 ble lest opp av Kjell Henrik Myhre. Styret har bestått av Kjell H. Myhre, Hans M. Næss og Gunvor Hilden. Tore Vigerust lurte på om det ikke er på sin plass med noen endringer av møteoppleggene i lagene. Formannen hadde også betraktninger i tilknytning til det Vigerust nevnte. Meldinga ble godkjent. Årsmelding for Valdres 1996 ble lest opp av Eli Sælid. Styret i laget var i 1996 Eli Staxrud Brenna, Eli Sælid og Harald Rolandsgard. Vara Anders Bakken. Meldinga ble enstemmig godkjent. Årsmeldinga for Gjøvik/Toten ble lest opp av Fredrik Dyhren. Formannen orienterte om Gjøvik byhistoriske samlinger der laget er representert. Årsmeldinga ble godkjent.

Sak 5: Regnskap.

Kommentarer til regnskapet: Det første utkastet til regnskapsoversikt var et hastearbeid med både avskriftsfeil, manglende beløp i sammendraget og noen sammenblandinger med regnskapet for tidsskriftkassa. Beløpet hadde både blitt ført til inntekt for salg av tidsskrifter i regnskapet for tidsskriftet og til kontigent fordi kassereren ikke fikk innbetalingskortet. Ole K. Fjørkenstad har betalt 100 kroner, Sonja Ødegård og Per Kristenstuen har betalt 180 kroner i kontigent.

Det er ikke betalt ut bidrag til lokallaga i år, men hovedlaget har betalt for all kopiering og innbinding til alle laga. Det må vel settes opp et regnskap for hvordan de utgiftene skal fordeles, men kassereren har ikke oversikt over hvor mye hvert lag har fått kopier for. Det har nemlig gått gjennom Gjøvik/Totenlaget. Betalingen fra Østre Toten kommune for 1996 vil bli ført til inntekt i 1997. Det var ikke mulig fra innbetalingseddelen å finne ut hvilken konto de pengene var sendt til. Nå er det i orden.

Noen medlemmer har ikke skrevet navn på innbetalingskortet, så det var litt av et detektivarbeid å finne ut hvem som hadde sendt de kontigentene. En avsender fra Hamarsida har jeg ikke funnet navnet på. Enten er det et nytt medlem, eller så

OVERSIKT OVER REGNSKAPET FOR TIDSSKRIFTKASSA 1996:

Overført fra hovedlaget	35.000,-	
Solgte hefter	1.160,-	
Annonseinntekter	3.000,-	
Renter 1996	238,-	
Trykkeutgifter		33.950,-
Porto		13.594,20
Div.		320,-
Underskudd	<u>8.466,20</u>	
	<u>47.864,20</u>	<u>47.864,20</u>

RESULTAT FOR VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG 1996:

Kontingent	50.110,-	
Tjente renter	2.419,57	
Gaver	4.000,-	
Solgt tidsskrift	100,-	
Solgt slektsmateriell	210,-	
Innbinding v/Gjøvik-Toten	19.440,-	
Til Tidsskriftet		35.000,-
Møteutgifter		3.200,-
Porto og gebyr		318,-
Slektsmateriell		45.702,30
Kontingent til DIS-Norge		250,-
Innbinding v/Gjøvik-Toten		13.516,-
Kontorutgifter og andre		980,20
Underskudd	<u>22.686,93</u>	
	<u>98.966,50</u>	<u>98.966,50</u>

STATUS FOR VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG:

	1995:	1996:
Kontanter	1.992,83	2.282,83
Postgiro nr. 0802.30.01005	61.667,31	73.857,94
Kreditkassen nr. 6177.05.23124	18.345,15	0
Gran Sparebank nr. 2020.08.04148	49.869,87	40.157,96
Avdeling Hadeland	8.659,40	4.389,10
" Gjøvik-Toten	10.996,92	11.994,42
" Land	22.075,05	17.660,55
" Valdres	8.370,72	8.947,52
Tidsskriftkassa	<u>4.543,55</u>	<u>- 3.922,65</u>
	<u>186.520,80</u>	<u>155.367,67</u>

Regnskapet revidert og funnet i orden.
Gran, 30. januar 1997

Arne Sandli
(Sign.)

Gunvor Hilden
(Sign.)

Hans M. Næss
(Kasserer)

er det et medlem fra andre kanter av Norge som har sendt pengene fra Hamar.

Dessverre ble jeg syk med influensa og feber i 39 grader, så jeg sender med det korrigerede regnskapet i revidert stand sammen med denne redegjørelsen med Kjell Henrik Myhre.

Hans M. Næss.

Flere hadde ordet bl.a. om bruk av spilleautomater som har gitt laget gode inntekter i 1995, som hadde kommet godt til nytte for laget og gjorde at laget bl.a. har kunnet kopiere nyttig materiale. 45.000 kr. står nå for tur til fordeling i lagene fra spilleautomatinntekter. Tidsskriftet får 35.000 kroner for 1997. Regnskapet ble referert av Fredrik Dyhren og ble godkjent.

Sak 6: valg:

Valgkomiteens innstilling: Formann: Ole M. Granum, Gjøvik, gjenvalg, sekretær Ingeborg Klundby, Boverbru, valgt i 1996, kasserer Hans M. Næss, Gran, gjenvalg. Vararepresentant Åge Myhrestuen, Bjonerua, gjenvalg, Harald Rolandsgard, Valdres, ny.

Tidsskriftstyre: Formann Jan Eilert Jaatun, Skreia, valgt i 1996, Arne Amundgård, Boverbru, gjenvalg, Fredrik Dyhren, Skreia, gjenvalg, Roy Magne Sveen, Snertingdal, gjenvalg: Vara: Inger B. Østby Deglum, Gjøvik, gjenvalg. Revisorer Gunvor Hilden, Brandbu, gjenvalg, Arne Sandlie, Gran. Valgkomite: Eli Sælid, Røn, valgt for 1994, Fredrik Dyhren, Skreia, valgt for 1995, Berit Hvalby Jørgensen, Gran, valgt for 1996 og Birger Olsen, Odnes, ny. Fredrik Dyhren leste opp forslagene på vegne av valgkomiteen. Erling Bolstad ble foreslått som revisor og ble enstemmig valgt. Arne Sandlie går ut. Hovedstyret får fullmakt til å finne en ny vararevisor dersom Erling Bolstad sier nei til valg som revisor.

Sak 7: Vestoppland slektshistorielag på Internett

Svein Aandalen orienterte. Gjennom Internett vil en kunne få mye informasjon fra andre samtidig som en gir ut informasjon om laget til andre. Aandalen nevnte noe av det materialet som finnes på

internett for slektsgranskere. Særlig Sogn og Fjordane er kommet langt når det gjelder materiale på Internett. Årsmøtet gir hovedstyret fullmakt til å lage ei internettside ferdig til førstkommande høst. Heri hører også rimelige utgifter til dette.

Formannen takket til sist for frammøtet og alle i styrene.

Årsmeldinger for 1996

Hovedlaget

Styre og tillitsvalgte har vært: Ole M. Granum, formann, Jan Eilert Jaatun, nestformann, Hans M. Næss, kasserer, Ingeborg G. Klundby, sekretær, samt lederne i lokallaga: Valdres: Eli Staxrud Brenna, Land: Sigmund Rosenberg, Toten-Gjøvik: Frank Solbakken og Hadeland: Kjell Henrik Myhre.

Tidsskriftstyre: Jan Eilert Jaatun, formann, Fredrik Dyhren, Arne Amundgård, Roy Magne Sveen og vararepresentant Inger Berit Østby Deglum.

Revisorer: Gunvor Hilden og Arne Sandlie.

Valgkomite: Fredrik Dyhren, formann, Eli Sælid, Berit Hvalby Jørgensen og Kari Nordahl.

Årsmøtet 1996 var på Hadeland Folkemuseum 18. februar 1996 fra kl. 13.00. 30 stk. deltok. Det var vanlige årsmøtesaker samt vedtektsendringer. Konservator Åse Lange orienterte og viste rundt i museet. Det var bevertning i møtelokalet.

Styremøter: Styret har hatt 3 styremøter, to på Land Museum og ett på Gjøvik bibliotek. Saker som har vært behandlet var lokallagenes virksomhet, tidsskriftet, videre kopiering av kirkebokmateriale og om laget skal lanseres på Internett. Det har vært bra deltagelse på styremøtene. Styret vil i året som kommer ta

en gjennomgang av lagets vedtekter. Medlemstallene har øket litt. Det ble vervet noen i forbindelse med utvandrerjubileet i høst.

Økonomien bærer preg av høy virksomhet. Det har blitt kopiert opp flere kirkebøker fra Statsarkivet i Hamar. Det er nå kopiert ca. 5.300 nye sider. Dette er Gran (9) 1815-1824, Gran (11) 1842-1856, Gran (13) 1875-1879, Østre Toten 1866-77, Søndre Land 1860-1877, Land (Fluberg og Hoff) 1847-1859, Land 1847-1859 og Nord Aurdal 1828-1841.

Utvandrerjubileet: i anledning 150 års jubileet for utvandringen til Amerika var Vestoppland Slekthistorielag i samarbeid med Eiktunet og Toten økomuseum arrangerer.

Ingeborg G. Klundby, sekretær

Årsmelding for Land 1996

Styret har i år bestått av: Formann og sekretær Sigmund Rosenberg, Kasserer Robert Jørgensen, revisor Bodil Smeby, representant i hovedstyret Sigmund Rosenberg, vara Birger Olsen, representant i årbokkomiteen Odd Lundby, representant i Opplandsarkivet Sigmund Rosenberg.

Det er avholdt 5 medlemsmøter samt deltagelse ved Søndre Lands bygdedag på Lands Museum den 16. juni. Frammøtet på våre medlemsmøter har vært dårlig, men bruken av arkivet kan derimot sies å være tilfredsstillende. Laget har i år bestått av 32 medlemmer. Ett medlem, Gulbrand Sand, har gått bort.

Nytt materiell: folketellinga for Hadeland 1865, folketellinga for Land 1875, Landingsbogen 1924 (for Landingslaget i Iowa) og materiell for Biri-Snerthingdal innkjøpt fra Bjørn Alund.

Sigmund Rosenberg.

Årsmelding for tidsskriftet 1996

Tidsskriftkomiteen har i 1996 bestått av Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Arne Amundgård og Roy Magne Sveen. Inger Berit Østby Deglum har vært vararepresentant. Komiteen har også i 1996 gitt ut 4 nr. av tidsskriftet, hvert på 80 sider. Stofftilgangen

har vært bra, men vi oppfordrer fortsatt medlemmene til å sende artikler til tidsskriftet.

Stoffet har vært bra og variert i 1996. Spesielt kan nevnes skifteserien fra Hadeland, Land og Valdres 1659-1666 og serien om Lodinslekta fra Land av Svein-Erik Ødegaard. Begge disse ble avsluttet i 1996. Spørsmål og svardelen i heftet ser også ut til å være populære sider. I forbindelse med at det i 1996 var 150 år siden de første totninger reiste til Amerika, har vi også hatt flere artikler om norskamerikanere.

Vi takker Arne Amundgård og Arne Lunde, Gjøvik for god hjelp med innskriving og redigering av artikler til tidsskriftet. Likeledes skal Hans M. Næss ha stor takk for hans arbeide med å skaffe annonser.

Økonomisk har vi et lite underskudd, noe som skyldes at regninger til annonsørene ikke ble sendt ut før med hefte 4 før jul. Disse inntektene vil vi "nyte godt av" til neste nr.

Jan E. Jaatun, styrer.

Årsmelding for Hadeland 1996

Virksomheten i Hadelandsavdelingen har også siste år forløpt svært tradisjonelt. Vi kjører i "gamle spor" med månedlige medlemsmøter på Jevnaker og Gran; i alt åtte møter i hver av kommunene. Disse er rene arbeidsmøter og vi sitter tilbake med inntrykket at dette fortsatt er den møteform som passer flertallet av medlemmene best.

Oppslutningen ved møtene i Gran har vært relativt stabil, med omkring 10 frammøtte hver kveld. På Jevnaker har ikke oppslutningen vært helt på høyde med tidligere år. Virksomheten på Jevnaker er etterhvert blitt svært preget av at mange har tilgang til og kunnskap om bruk av databehandling i genalogisk arbeid, og vi utveksler erfaringer såvel som registrerte data på møtene.

Det organiserte arbeidet med dataregistrering av Hadelandskirkebøkene har inntil videre stagnert, dette som en konsekvens av begrensinger i den kommunale økonomiske støtte til prosjektet. Imidlertid pågår stadig det tidkrevende arbeid med å korrekturlese det bearbejdede materialet, utført av frivillige krefter innen laget.

For Gran/Brandbu er bøkene avskrevet fra 1788 til 1900, for et noe mindre tidsrom for Jevnaker/Lunners del. Vi har ikke foretatt store investeringer i 1996, men gått til anskaffelse av en videlog som er plassert på biblioteket i Brandbu.

Kjell H. Myhre

Årsmelding for Valdres 1996

Valdres Slekthistorielag har hatt 5 arbeidsmøte i 1996, med varierende frammøte. Laget har 25 medlemmer. Styremøta har vi lagt til same tid, samt noko på telefon. Vi har hatt eit 40 timars kurs i slektsgranskning, leia av dei flinke bygdebokskrivarane Mona Dalen og Bjørn Østigård. Det var svært populært og det er allereide overtegna eit nytt kurs om skal haldast no i vårterminen.

Ellers har vi på våre vanlege møte hatt hjelp av konservator no konstituert direktør på Valdres Folkemuseum Ingar Ranheim. Vi er svært glade for å få vera på museet, med alle gode hjelpemidlar som finst der.

Eli Sælid.

Årsmelding for Gjøvik/Toten 1996

Styret har bestått av Anne Marie Hasselknippe, Frank Solbakken, Terje Tandsether og Fredrik Dyhren, varamann Roy Magne Sveen. Til medlem i det nyoppretta styret for museumsvirksomhet i Gjøvik kommune er valgt Svein Aandalen med Frank Solbakken som varamann.

I løpet av året er det holdt 9 medlemsmøter. Det har vært kåsør på møtene, med et jevnt frammøte på ca. 20-25 personer. Laget har i året mottatt støtte fra Ludvig Skattums legat og Østre Toten kommune. Videre har bokinnbining vært en vesentlig inntektskilde. Det er bundet inn 156 bøker for slekthistorielaget, og 176 bøker i privat sammenheng.

Lokallaget har i år anskaffet kirkebøker for Toten fra 1794 til 1855 for Vestre Toten og til 1865 for Østre Toten, etter kopieringsavtale med Statsarkivet på Hamar og Toten økomuseum.

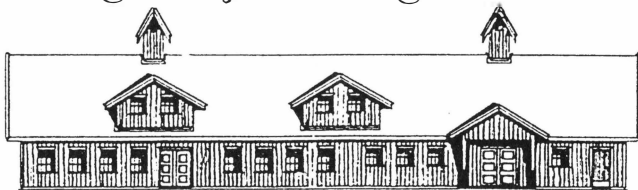
Det er innkjøpt endel slektsbøker samt folketellinga 1875 for Landsbygdene innskrevet på data. Kirkebok for Vardal: døpte 1854-66 og 1872-92, innskrevet på dataprogrammet BD 87 er nå ferdig. Berit Østby Deglum har ledet avskrivningsarbeidet, der arbeidsledige gjennom et "kaja"-prosjekt har skrevet av kirkebøkene og lagets medlemmer har lest korrektur to ganger.

Lagets slektsmateriell finnes i et eget rom i 2. etasje på Gjøvik bibliotek. Det kan benyttes av Slekthistorielagets medlemmer etter henvendelse i skranken. Vi vil takke vår samarbeidspartner for et meget godt samarbeide og bistand i løpet av året. Vi vil også takke lagets medlemmer for stor dugnadsinnsats.

Styret.

Vi ønsker deg velkommen

*til et hyggelig opphold og et måltid
god, hjemmelaget mat.*

Hadeland Gjestegård

2770 Jaren - Telefon 61 32 90 69

Kafé - Selskapslokaler - Møterom - Solsenger - Catering

Fra lokalavdelingene

Gjøvik-Toten

Møterommet på Gjøvik bibliotek var fullt da Fredrik Dyhren ønsket velkommen til møtet torsdag 6. mars 1997. Vel 45 personer hadde møtte fram for å høre på statsarkivar Per-Øivind Sandberg fra Statsarkivet i Hamar, og det er ny rekord. Da han besøkte oss for snart 2 år siden fortalte han om de vanligste kildene en bruker i slektsgransking, slik som kirkebøker, folketellinger og skifteprotokoller. Denne gangen kåserte han om arkivmateriale etter to av embetsmennene, nemlig fogden og bondelensmannen. Begge disse var statlige tjenestemenn og er nevnt fra 1300/1400-tallet. Deres viktigste oppgave kan en si var å sørge for lov og orden, samt å få inn skatter og avgifter. Fogdembetene ble nedlagt omkring 1920 da andre instanser overtok deres oppgaver, men man hadde den ordning at embetene ble nedlagt etter hvert som fogdene gikk av for aldersgrensa.

Sandberg la i sitt foredrag vekt på hva man kan finne av personopplysninger i disse arkivene. I de mest brukte kildene får en jo stort sett bare greie på navn og alder på sine forfedre og slektninger, men Sandberg kom inn på kilder som kan være med å gi en beskrivelse av dem. De fleste familier har vel sine "sorte får", og i etterlysninger av kriminelle finnes en beskrivelse av vedkommende. Det samme gjelder hvis noen skulle reise langt innenlands, da måtte man ha med pass som beskrev de(n) reisende. Ellers nevnte han kilder som ikke er så mye benyttet, for eksempel eiendomsregistre, valgmanntall, dødsfallprotokoller, firmaregistre,

yrkeslister, oppfostringsjournaler og oversikt over inn- og utflyttede personer fra hvert prestegjeld.

En pussig episode fortalte han oss: Ved Napoleonskrigen omkring 1808 ble flere hundre svenske soldater tatt som krigsfanger, men hvor skulle man gjøre av dem? Det ble bestemt at de kunne leies som arbeidshjelp på gardene for 6 skilling dagen, men litt mindre hvis de ble servert et måltid varm mat om dagen. Dette hadde Sandberg funnet i Fogdearkivet.

Det var mange som fikk nyttige tips denne kvelden, og foredragsholderen ble overrakt blomster. Neste møte var 3. april, da Bjørn Herberg kåserte.

T. T.

Møteprogram for Toten/Gjøvik avdelingen:

4. september:	Pål Gihle
2. oktober:	Lissie Norland
6. november:	Pål Prestesæter
4. desember:	Terje Tandsether

Møtene er på Gjøvik bibliotek og begynner kl. 18.30.

Slektshistorielagets tur Torpa rundt lørdag 14.6.1997

Turen går med buss og starter på Nordre Finni i Aust-Torpa kl. 10.00. Det er nok plass til parkering nede på gardsplassen. Kari Nordal er guide på turen. Turen går over Grønvold bru til Vest-Torpa med gardene Felde, Rud, Ommelstad, Gårder, Erstad, Hastad, Lunde med stopp ved kirken, Grøtåsen, Frøisli og over Ulsaker bygda.

Så går ferden igjen over Grønvold bru mot Nord-bygda forbi Fagerlund, Øistad, Koll, Åsen, Fossum, Nørstelia og Hugulia og så tilbake til Fagerlund, dernest mot Øverbygda, over Moen til Åmot kirke, der blir det også et lite opphold, så til Walhovd bru.

Så tar vi turen opp riksveg 250 til Skinnerlien, Walhovd og Vinjar, øvre veg på Aust.-Torpa (Øver-Gjøvik) forbi Engeseth, Rud, Røste, Haug og Opsahl til Kinn kirke hvor vi stanser på litt.

Vi fortsetter ned til Snertingdalsvegen og forbi Frøsaker, Kjensjord, Høgne, Wæhler til Snertingdals grense. Turen går så tilbake til Finni hvor vi avslutter ca. kl. 15.00. Er det interesse for det, tar vi en kaffekopp og noe attåt enten i Hugulia eller Nedre Åmot. **Vel møtt!** Påmelding kan skje til Sigmund Rosenberg, Dokka i telefon 61111007, adresse Furuveien 41, 2870 Dokka.

Arbeidsoppgaver!

Fra en av lagets medlemmer har styret mottatt følgende brev:

Vi har vel alle erfart at det er enklere å finne frem i vårt lokale område, og kan hjelpe de som er fra andre steder med vår lokale kjennskap. Derfor synes jeg det er viktig og nødvendig å få faste kontakter fra andre steder.

Jeg ønsker å fremme forslag om arbeidsoppgaver for Slekts-historielaget.

1. Vestoppland Slektshistorielag registrerer medlemmer som er lokalkjent på sitt sted og er villige til å hjelpe andre. Opplysning med navn og adresse og område på de som kan hjelpe fra sitt lokale sted kunngjøres i vårt tidsskrift.
2. Vestoppland slektshistorielag søker å opprette kontakt med andre slektshistorielag så lagets medlemmer kan knytte kontakt til personer med lokalkunnskap.

Med hilsen
Birger Olsen

Styret stiller seg positivt til forslaget og oppfordrer medlemmer til å være behjelpelige i denne sammenheng. Skriv til lagets postadresse eller ta kontakt med lokalavdelingene, og fortell oss om områder eventuelt tidsperioder du har kunnskaper om.

VÅR EGEN SIDE PÅ INTERNETT

På årsmøte i slektshistorielaget i februar, ble det fattet vedtak om at vi skulle presentere oss på vår egen hjemmeside på internett. Denne siden er nå ferdig, og vi oppfordrer medlemmer og andre til å besøke denne. Adressen er: <http://home.lakenet.no/~hans/index.htm>

Her vil du finne informasjon om hovedlaget og lokalavdelingene, forbindelser (linker) til andre nyttige og interessante sider for slektsgranskere og mulighet for direkte kontakt mot oss via elektronisk post. Lenker finnes mot kildemateriale som folketellingene for 1801 og 1900, søkedatabasen Diplomatarium Norvegicum bind I-XVIII og emigrantlister fra Bergen havn. Videre er det også linker mot andre interessante ting som f.eks. Riksarkivet, Utvandremuseet på Hamar, Registreringsentralen for historiske data, Bibsys, fotodatabasen Galleri NOR og en rekke andre innenlandske ressurser. Av utenlandske ressurser kan nevnes: Telefonkataloger, Danske stats arkiver, emigrasjons-relaterte linker, mormonerne o.l. I tillegg har vi også opprettet forbindelser mot en del private hjemmesider hvor det enten finnes informasjon om slektsgranskning, interessante linker eller f.eks. utlagte anetavler.

***BESØK HJEMMESIDEN TIL VSHL OG GJØR DEN KJENT
FOR ANDRE INTERNETT-BRUKERE OGSÅ!!***

Gi oss gjerne en tilbakemelding om hva du synes om siden, eventuelt også informasjon om andre linker av interesse for slektsgranskere. Vi ser også gjerne at de som har egne hjemmesider setter opp link til vår side.

Emigrantprosjektet for Toten har også fått egen hjemmeside:
<http://home.lakenet.no/~olegran/index.htm>

LOKALAVDELINGENE I VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Gjøvik/Toten:

Styret består av Anne Ma Hasselknippe, Frank Solbakken, Fredrik Dyhren, Terje Tandsether og Roy Magne Sveen (vara). Det er medlemsmøter på Gjøvik bibliotek den tørste torsdagen i månedene september - mai kl. 18.30-21.30. Først er det kåseri/foredrag, så eventuelle spørsmål og kommentarer og dernest private granskinger. Avdelingen har ca. 120 medlemmer.

Land:

Styret består av: Sigmund Rosenberg (formann), Arve O. Gjeile (sekeretær), Robert Jørgensen (kasserer), Magnar Rustestuen (styremedlem) og Bodil Smeby (revisor). Det er møter på Lands museum den siste mandagen i hver måned mellom september og april mellom 19 og 21. Avdelingen har ca. 30 medlemmer.

Valdres:

Formann er Eli Staxrud Brenna, sekretær Eli Sælid og kasserer Harald Rolandsgard. Det er møter på Valdres Folkemuseum 2. mandag i månedene september - mai. Avdelingen har ca. 25 medlemmer.

Hadeland:

Formann er Hans M. Næss, styremedlemmer Kjell Henrik Myhre og Gunvor Hilden. Medlemsmøter på biblioteket ved Gran ungdomsskole den 2. tirsdagen i måneden og i drengestua ved Jevnaker prestegard den 3. tirsdagen i hver måned mellom september og mai. Avdelingen har ca. 50 medlemmer.

A/L Hadeland Kornsilø og Mølle

KRAFTFOR • TILSKUDDSFOR
SÅVARER • GJØDSEL
KORNMOTTAK

Adr.: 2770 Jaren
Tlf.: 61 32 80 16 Fax: 61 32 90 86

Vi har alle typer reiser!
- dine reiser bestiller du hos

2760 Brandbu - Tlf. : 61 33 59 20
Fax : 61 33 59 51

Alltid beredt

hvorsomhelst - nårsomhelst

Tjenester du har bruk for - uten gebyrer

**Totens
Sparebank**

Sikker strømforsyning

med

HADELAND ENERGIVERK

2770 JAREN - TLF. 61 32 73 00

GRAN

HANDELSSENTER

Handelsbyen på Hadeland

Vi ønsker deg velkommen og tilbyr:

70 forretninger innen de fleste bransjer, samlet på ett sted ved RV 4, midt mellom Oslo og Gjøvik

To kjøpesentere;
Smietorget og Granstunet.
Bank - Post - Vinmonopol
Jernbane - Rutebilstasjon
Helsesenter - Apotek mm

600 avgiftsfrie
parkeringsplasser

Velkommen til Gran

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS-
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

GRAN SPAREBANK

2770 JAREN — TELEFON 61 32 80 00

SPAREBANKEN

JEVNAKER
LUNNER